

Figyelem! Id pontváltozás!

A nagybányai LENDVAY MÁRTON Színházi Társaság a Gesztenye Ünnepek keretében mára meghirdetett

KUKÁSGURU

cím vígjátékának eladása betegség miatt elmarad. A következő előadásra folyó év **október 8-án, pénteken, 18 órai kezdettel** kerül sor. Szíves megértésüket kérjük!

Apadó fájdalom: könyvbemutató és filmvetítés

A Teleki Magyar Ház tisztelettel hívja az érdeklődőket **BEDER TIBOR** nyugalmazott székelyföldi pedagógus, író, Hargita megye volt felfelügyelője „Apadó fájdalom” című könyvének bemutatójára, valamint az azt követő filmvetítésre. A szerző statisztikai pontossággal tárja elénk magyarságunk cseppeit sem biztató jövőjét, úgy mond lármafát állítva nemzeti hovatartozásunk lélektükre elé. „Egyszer matematikai számítás szerint 83 év múlva eltűnik a magyarság Erdélyből” – írja. Legsúlyosabb okokként a nemzeti öntudatunk és az anyanyelvünkhöz való ragaszkodás elhalványulását idézi, rója fel gyakran, amelynek végső célja Erdély teljes elromlásának. A film az évente ismétlődő **Mikes**-zárórendezvényt mutatja be, amely a bujdosók hajdani útját követi az Edirne-Uzunköprü-Gelibolu-Rodostó-Isztambul-Edirne útvonalon, majd a rodostói **Rákóczi Múzeum** elhelyezkedésénél a székelykapu avatóünnepségét ismerteti a nézőkkel.

A vetítéssel kísért könyvbemutatóra **október 4-én, hétfőn 18 órakor** kerül sor a **Teleki Magyar Ház Thorma**-termében. Szeretettel várjuk az érdeklődőket!

A koltói Somfa együttes legfiatalabb tagjai az idei Fésztiválon (Deák László felvétele)

Let's do it, avagy csináld magad takarítási kampány

A szeptember 25-re tervezett országos szintű takarítási akció keretében Máramaros megyében legalább 350 illegális személtároló helyet kell felszámolniuk az önkénteseknek.

Ez derül ki a most véglegesített felmérésből, amit a tervezett országos méretű összehangolt akció helyi szervezőcsoportja készített. Az önkéntesek már hetek óta járják a megyét, hogy feltérképezzék azokat a pontokat, ahol nagymennyiségű szemét halmozódott fel.

Nagybánya, Sülemed, Szinerváralja és Nagynyíres környéke teljes mértékben fel lett térképezve az illegális személtároló helyeket illetően. A környezetvédők a megye többi részén is begyűjtötték a szükséges adatokat, ezeket

azonban még összevetik a szakhatóságoktól kapott helyzetjelentésekkel, hogy minél tisztább képet kapjanak.

A felmérés szerint a folyó- és patakpartok, valamint a kirándulóhelyek a leginkább szennyezettek. (tamási)

A nagybányai Városi Tanács elfogadta az új házirendet

Mostantól büntetésre, pontosabban: pénzmegvonásra számíthatnak a nagybányai városi tanácsosok, ha nem jelennek meg az üléseken, vagy idet elhagyják a tanácsstermet. Mi több, az ülések idején mobiltelefonjaikat sem használhatják a városatyák.

Az új házirendet természetesen maguk a tanácsosok szavazták meg, annak ellenére, hogy egyesek nem értették egyet az immár három esztendeje betervezett javaslattal. Nyilván nem azok tiltakoztak eredménytelenül a tervezet ellen, akik minden tanácsülésen kivesszük a részüket a munkából...

Ezentúl tehát, aki megszegi a határozatban foglaltakat, büntetés jogcímén akár a teljes jutalékát is elveszítheti. Ezen kívül az új határozat azt is magába foglalja, hogy a tanácsosok tevékenységéről szóló éves beszámolókat kötelező nyilvánosságra hozni. (tami)

Kaszta István legújabb könyve

Kaszta István legújabb könyvének bemutatójára hívjuk az érdeklődőket, de különösen a Nagybányán és környékén élő, származásilag valamilyen módon a szilágysági Haddad, Nádasd, Lele, Bogdánd, Szer, Szilágycseh, Szilágykerked vidékéhez kötődő olvasókat.

A könyvbemutatóra **október 1-én, jövő pénteken 18.00 órai kezdettel** kerül sor a **Teleki Magyar Ház Thorma**-termében.

Szeretettel várjuk az érdeklődőket!

Vándor(szemét)felhők fenn az égen, avagy lesz „környezetbarát” szeméttároló Koltó és Hagymásláros között?

A megyei és minisztériumi urak azt mondják: lesz, a koltói és lárosi polgárok egyre határozottabban lesznek: NEM!

Jó pár éve kezdődött a dolog, helyet kerestek megye-szerte két szeméttárolónak, amiket európai támogatásokkal valósítanának meg. Hosszú keresés és többrendbeli tiltakozás után a lakosság részéről, a választás Rozália (Rozavlea), illetve Hagymásláros és Koltó határában levő területre esett.

Rozália és a szomszédos települések lakói erőteljesen tiltakoztak, végül az ortodox megyéspüspök is felzárkózott, hogy megvédje szülőfaluját a szeméttől.

A másik lerakat helyét a megyei urak igyekeztek körülményesebben kezelni. A lakosság megkérdőjelezése nélkül 20 ha területet megvásároltak a hagymáslárosi Közbirtokosságtól, a községi tanács

jóváhagyásával. Mire a környék felébredt, a tároló helyét is kijelölték Koltó és Erdőaranyos között, a törvény által is elírt minimális távolságot is figyelmen kívül hagyva.

A két település lakossága felhőrdül, és tiltakozó iratok tömege indul Máramaros megye illetékes hatóságai, a környezetvédelmi hivatal, a vízügyi hivatal, valamint a szakminisztérium felé. Koltó Önkormányzata írja alá a lakosság és a civil szervezetek képviselőivel együtt.

A válaszok semmitmondóak, nagyjából ugyanazt tartalmazzák, nyugtatgatni próbálják az embereket, hogy a létesítmény teljesen környezetbarát, semmilyen mérgező vagy szagos mellékterméket nem bocsát ki, és az érvényben levő eurókonform törvények betartásával lesz megvalósítva.

Az érintett településeken lakossági meghallgatást nem rendeznek - a környezetvédelmi törvény ezt határozottan megkövetelné -, kivéve Hagymásláros, ahol az emberek érdekeltek voltak a terület eladásában. Ebből a faluból pár embert Tiszafüredre (Magyarország) utaztat a megye, hogy láthassák mennyire ártalmatlan egy hasonló beruházás. Erről az utaztatásról a még érintett falvak lakossága nem tud, csak a visszaérkezés után.

A látogatásnak meg is lett a várt „pozitív” eredménye: a következő lépésben, ahol a megye képviselői újabb 8 hektárnyi területet szeretnének megvásárolni a már említett legelőből, a lakosság vehemensen tiltakozik, mert a küldöttség elbeszélése szerint a magyarországi létesítmény körzetében annyi a szemét és olyan kibírhatatlan a bűz, hogy megindult a lakosság elvándorlása.

A küldöttség tagjai nem vállalják, hogy nevük megemlékezésével nyilatkozzanak, félnek a megtorlástól, ami 20 év úgynevezett demokrácia után eléggé nehezen érthető. (Folytatás a 2. oldalon)

Egyházi hírek

Id sek délutánja

A Nagybányai Baptista Gyülekezetben október 3-án, vasárnap ünnepi istentisztelet keretében emlékezünk meg az id sekr l. Isten iránti hálával vesszük számba az öreg kor áldásait és nehézségeit, T le várva a segítséget és a támaszt. Az istentisztelet **délután 5 órakor** fog kezd dni, amit egyszer szeretetvendégség fog követni. Minden érdekl d t szeretettel várunk.

Dr. Kovács József lelképásztor

* **Vasárnap 13 órai kezdettel ünnepi unitárius istentisztelet** az evangélikus templomban.

* **2010. szeptember 28-án délel tt 11 órától** Misztótfaluban tartja a Nagybányai Református Egyházmegye III. negyedévi lelkészértekezletét, amelyen megemlékeznek *Misztótfalusi Kis Miklós* születésének 360. és házasságkötésének 320. évfordulójáról. Igét hirdet *dr. Fekete Károly*, a debreceni Református Hittudományi Egyetem profesz-

Kismamák,
kisbabák,
pocaklakók...

Kismama Klub

MINDEN SZERDÁN

18.00 órától a Teleki Magyar Házban, szép id esetén az udvaron.

Gyere el, hozd kisbabádat, gyermekedet, beszéljünk ügyes-bajos dolgainkról.

SZERETETTEL VÁRUNK!

A hét mottója:

„Légy el bb önmagad ura,
azután másoknak is ura
lehetsz.” (Gracián)

szora, el adást tart sz El d lelkész-könyvtáros. Szeretettel várunk mindenkit!

A legfinomabb
kürt skalács

SolarCenter Romania

Nagybánya; Zorilor 67; tel.: 0744-553.095

www.solarcenter.ro email: office@solarcenter.ro

**Napkollektoros fűtés rendszerek
tervezése, kivitelezése és forgalmazása
importőri áron.**

BOGDAN VOD

EGYETEM

A kolozsvári és nagybányai székhely magánegyetemet a 2005. május 17-én kiadott 132. számú törvénnyel akkreditálták.

FELVÉTELI 2010

A BOGDAN VOD EGYETEMRE

„Biztos és életképes választás”

I. Egyetemi tanulmányok diplomavizsgával

SZAKOK

- Menedzsment
- Pénzügy és bank
- Könyvvitel és ügyviteli informatika
- Gazdasági informatika
- Jog
- Testnevelés és sport

II. Egyetemi mesterképzés

SZAKOK

- Üzletviteli menedzsment
- Humánmenedzsment
- Kereskedelmi és hiteltársaságok menedzsmentje
- Sportszervezetek menedzsmentje
- Egészségügyi szolgáltatások menedzsmentje
- Banki és biztosítási menedzsment
- Közhivatalok menedzsmentje
- Büntet jog

Beiratkozás 2010. július 30-ig és 2010. augusztus 2. - szeptember 30-ig.

Részletes tájékoztató végett keressék fel az egyetem honlapját: <http://www.ubv.ro>, illetve érdekl djenek az egyetem székhelyén: Kolozsváron, Grigore Alexandrescu u., 26A, tel. 0264-431.628, Nagybányán, Universit ii u., 23A, tel. 0262-215.530.

Vándor(szemét)felh k fenn az égen...

(Folytatás az els oldalról) Nehéz lesz egy végleges helyet találni a szeméttárolónak, mert lehetetlen betartani a törvény által megkövetelt minimális távolságot a lakott területekt l. Ehhez még hozzájön a lakosság egyre er teljesebb tiltakozása, akik nem akarják életüket teljesen tönkretenni egy ilyen szeméttelleppel. Koltón majdnem mindennaposak lettek a tiltakozások, mind er sebb a félelem, hogy ezt az újabb csapást nem tudjuk elkerülni. Az el készült tanulmányokban kihangsúlyozták, hogy a település nem rendelkezik semmilyen kulturális, történelmi emlékhellyel, vagy turisztikai látványossággal.

Úgy látszik, hogy a Teleki kastélymúzeum, Pet fi legboldogabb hat hetének színhelye, a költ kedvenc somfája és k asztala, a magyarok szent zárandokhelye nem számít semmit.

A község zöldégettermesztéssel és faluturizmussal foglalkozó lakossága nézhet más elfoglaltság után, ha a szeméttelep megvalósításra kerül.

Tudniillik, a leveg mozgás iránya 90%-ban nyugat-keleti irányú, és a t lünk nyugatra felépítendő lerakat melléktermékeit (gáz, por és szag) a szél jótékonyan a falura borítja. A tanulmányok szerint a telep m kódés esetén legkevesebb ötvenkét féle gázt bocsát ki a poron és az „illaton” kívül. Mindegyik termék a megengedett határérték alatt van, de ha ezt az ominózus határértéket megszorozzuk 52-vel, hozzáadjuk a kísér illatot, egy olyan lecsót kapunk, ami bárminek mondható, csak elviselhet nek nem.

Képzeld el, mi történik pár év múlva. Ahogy Nagybánya legkiemelked bb látványossága, az István-torony helyett a Phoenix b ztornya lett, Koltót jellemezni fogja a Pet fi-múzeum helyett Máramaros megye szeméttárolója.

Szebb jöv t, emberek, vagy ahogy mind híresebbé váló államf nk mondja: S tr i bine!

Saját, gyermekeink és unokáink jelene és jöv je a tét, mondják kérdeztenül a koltói emberek: Fülöp Zsolt, Tar Zoltán, Bencze Attila és sokan mások. A szeméttel kezelni kell, ez biztos.

De nem elavult technológiák igénybevételével. Miért nem akarunk felzárkózni a legkorszer bb módszerekkel Európa színvonalára, éegessük el a szeméttel? Megspórolnánk a szelektív hulladékgy jtést, a megfelel sz r berendezéseket alkalmazva nem szennyeznénk a leveg t-víz-talajt és, felhasználható energiát termelhetnénk a szemét helyett. Miután importáltuk Európa selejtes, mindenki által visszautasított termékeit, feláldozva mez gazdaságunkat, élelmiszeriparunkat, nehéziparunkat, még a szeméttel is importálni fogjuk?

Mikor fogja már ez az ország szem el tt tartani saját állampolgárainak az érdekeit és életmin ségét?

Miután az elmúlt rendszerek megpróbálták koldussá tenni minket, ezt az utolsó próbálkozást nem t rhetjük szó nélkül. Nem engedhetjük, hogy leveg nket, földünket és vizünket is megmérgezzék.

Koltó Község Önkormányzata, a lakosság kérésére népszavazást fog kiírni, hogy a lakosság kinyilváníthassa véleményét a kérdésben.

Ennek eredményét eljuttatjuk a megyei és országos fórumokhoz, hivatalokhoz, valamint az Európai Unió szervezeteihez a megfelel kísér szöveggel.

Ezúton is kérjük a lakosságot, hogy a kiírandó népszavazáson teljes számmal jelenjen meg és érvényesítse akaratát. Ugyanakkor kérjük az illetékes szerveket, hogy az emberek véleményét és érdekeit tekintetbe véve döntsenek, a törvények értelmében.

Koltó község lakossága, vagy ha úgy tetszik, Téglás Lajos

HÍR-TURMIX

Azt beszéli már az egész város, hogy...

Összeállította: Tamási Attila

Dobogósok vagyunk

Máramaros megye országos harmadik helyen áll a közelmúltban megejtett ellen-rzések során törvénytelennek nyilvánított nyugdíjazások számát illetően.

A dicső ségesnek éppen nem mondható rangsorban az első helyet Szatmár megye foglalja el 391 törvénytelen betegnyugdíjazással, a második a f város a maga 342 esetével, míg a dobogó legalsó fokára megyénk küzdötte fel magát 229 semmisenek nyilvánított nyugdíjazási határozattal.

Máramarosban jelenleg több mint 112 ezer nyugdíjast tartanak nyilván, ebből mintegy 30 ezer a betegnyugdíjas. A legtöbb betegnyugdíjas a Történelmi Máramaros területén található településekre kerül ki.

Természetesen sokan vélik úgy, hogy a most nyilvánosságra hozott adatok nem felelnek meg teljes mértékben a valóságnak, és a törvénytelenül betegnyugdíjazottak száma valójában sokkal nagyobb, mint azt hivatalosan elismerik.

Csökcent a munkahelyi balesetek száma

Munkavédelemmel kapcsolatos tájékoztató ülészakot tartott nemrég a Máramaros Megyei Területi Munkaügyi Felügyelőség, munkáltatók és munkavállalók számára egyaránt. Az eseményre a nagybányai Képzési és Marketing Központban került sor.

A meghívott szakemberek megpróbálták a lehető legrészletesebben bemutatni a jelenlévőknek a hazánkban jelenleg hatályban lévő munkavédelmi és munkabiztonsági szabályozásokat. Ugyanakkor a munkaadók és a szakszervezetek képviselői is ismertették álláspontjukat az egyes rendelkezésekkel kapcsolatban, és megosztották egymással az évek folyamán szerzett tapasztalataikat.

Örvendetes hírként könyvelhető el, hogy öt éve elször idén csökkent jelentős mértékben a munkahelyi balesetek száma a megyében. 2010-ben összesen 38 munkahelyi balesetet jegyeztek az illetékesek, ebből mindössze kettő volt halálos kimenetelű. Összehasonlításképpen: tavaly több mint száz munkahelyi baleset történt, ezekben kilencen vesztek életüket.

Elektronikus számlakövetés a Vital-nál

Mostantól elektronikus úton is nyomon követhetik számláikat a nagybányai vízszolgáltató vállalat, a Vital ügyfelei. Igaz, fizetni egyelőre csak hagyományos módon, vagyis a pénztáráknál lehet, de az illetékesek azt ígérik, hogy hamarosan az elektronikus számlakiégnyelítésre is lehetőséget teremtenek.

Az ügyfelek a www.vitalmm.ro honlapon kérhetik le aktuális, vagy éppen korábbi számláikat. A számlák megtekintése a betáplált azonosító kód alapján válik lehetségessé. Az éppen aktuális számlákhoz viszont csak hétvégeken lehet hozzáférni.

Jelenleg a nagybányai Vital RT, a megyeszékhelyen kívül, további kilenc Máramaros megyei településen szolgáltat. Legutóbb Máramaroszigeten vette meg a lábát a vállalat.

Orvos- és n vérhiány van a megyében

A kimutatások szerint 104 orvosra, 206 beteggondozóra és 6 mentőre lenne még szükség ahhoz, hogy az egészségügyi ellátás zavartalan legyen Máramaros megyében. Ugyanakkor a kiszolgáló személyzet számát is 104-gyel kellene emelni ahhoz, hogy minden olajozottan működjön.

Máramaroszigeten a legrosszabb a helyzet, ahol összesen 184 egészségügyi dolgozóra lenne még szükség: 28 orvosra, 111 beteggondozóra és 45 segédtevékenységeket végző szakemberre. A nagybányai Megyei Kórháznál sem sokkal jobb a helyzet, ott 68 állást kellene meghirdetni ahhoz, hogy a létszámihiány

megszűnjön. A megyeszékhelyen 37 orvost, 30 egészségügyi közpénzügyi és egy mentőt kellene felvenni.

Ezekben a napokban a minisztérium versenyvizsgát hirdetett a betöltetlen állások egy töredékére. A gond nem annyira az, hogy a szükséges 400 helyett csak 61 állást hirdettek meg, hanem az, hogy valószínűsíthetően a meghirdetett helyekre sem lesz elég jelentkező. Az utóbbi időben ugyanis egyre többen ódzkodnak attól, hogy a hazai egészségügyi intézményekben vállaljanak munkát. Sőt, egyre többen lépnek ki a rendszerből, és mennek külföldre szerencsét próbálni.

Máramaros megyében csak a hónap első harmadában ötven nyújtották be felmondásukat.

Zöld Ház program

28 Máramaros megyei lakos pályázatát fogadták el a Zöld Ház program keretében.

Országos viszonylatban összesen 953-an pályáztak eredményesen, és kapják meg így módon a 6

vagy éppen 8 ezer lejes támogatást, a megújuló energiaforrásokra való részleges vagy teljes áttérés

el segítésére. A napenergiával működő és a növényi alapú fűtési rendszerek beszerelésére hatezer, míg a hőszivattyúk beszerelésére nyolcezer lejes támogatást biztosít az Országos Környezetvédelmi Alap. Összesen 110 millió lejt különítettek el a költségvetésből erre a célra.

Megyénkben mindössze két sikeres pályázó döntött úgy, hogy hőszivattyút szereltet fel, a többiek napenergiával működő, illetve növényi alapú fűtési rendszerrel szeretnék ellátni lakásaikat.

Ugyanakkor 35-re tehető a sikertelenül pályázók száma, akiknek a kérelmét különböző okokból nem fogadta el a bírálóbizottság. Az eredménytelenül pályázók listájában megtalálhatjuk többek között a Megyei Könyvtár és a Nemzeti Bank helyi kirendeltsége igazgatójának a nevét is.

Új tanév - új és régi tankönyvek

A Máramaros Megyei Tanfelügyelőség a tankönyvvásárláshoz szükséges pénz alig felét kapta csak meg a minisztériumtól. Összesen 100 ezer lejre lett volna szükség, a szaktárca azonban csak 46 ezer lejt biztosított. A Tanfelügyelőség képviselői azt nyilatkozták, hogy már hozzászórtak ehhez a helyzethez, hiszen az elmúlt években sem volt ez másként.

Ennek ellenére minden tanuló hozzájutott a szükséges tankönyvekhez, még ha azok nem is éppen minden esetben nyomdaillatúak. Azt azonban tudni kell, hogy az érvényben levő rendelkezések értelmében egy

tankönyvet legtovább négy évig lehet használni. A jelenleg rendelkezésre álló használt tankönyvek zöme pedig két-három éves.

Egyedül az első osztályosok jutottak hozzá 100%-os arányban új könyvekhez. A II-VII. osztályosok 25%-a kap új tankönyvet, a nyolcadikosok esetében a román nyelv és irodalom, valamint a matematika tankönyvek fele lesz új. A kilencedikes és a tízedikes tanulók pedig fele-fele arányban kapnak új és használt tankönyvet.

A legnagyobb gondok a kisebbségi osztályok tankönyvellátásával kapcsolatban vannak, mivel az ott tanulók számára a szaktárca csak négyévenként oszt le pénzt.

70 kilométer kerékpáron

70 kilométeres kerékpáros útvonalat szeretne kiépíteni Nagybánya környékén az InfoTurism iroda, amelyik már számos hasonló idegenforgalmi kezdeményezést vitt sikerre. Nagybánya környékén kívül Misztótfalu térségét is bevonják a tervbe.

Az útvonalat már kijelölték és feltérképezték az iroda munkatársai. A kerékpárút a nagybányai klostromréti szobortól indul majd, és a Veresvíz, Borpatak, a Misztó tó, Szilas, a Plesztyor-csúcs, a Román-csúcs, a Firizai tó, a Bódi tó, a Colonia Topitorilor utca vonalon haladva a Néprajzi és Népművészeti Múzeumnál ér véget. Ugyanakkor a kerékpárút leírása is elkészült már. Ebben természetesen a fontosabb látnivalókat is feltüntették. A kerékpárút közepes nehézségűnek minősül, egyes szakaszokon műúton, más szakaszokon erdei, vagy éppen kövezett úton, megint más szakaszokon pedig ösvényen kell majd végigtekerniük a turistáknak. Kiépítésére összesen 17 ezer lejt fordítanak.

Ez lesz az Info Turism iroda második kerékpárútja a megyében. Az első a Lápos vidékét szövi be, és 45 kilométer hosszú.

Szakállasdombó

Mi az, hogy munkanélküliség?

Szakállasdombó az egyedüli Máramaros megyei település, ahol gyakorlatilag nincsenek munkanélküliek.

Ez annak köszönhető, hogy korábban két komoly befektető is megvette a lábát a településen: egy bútorgyár és egy repülőgépalkatrészek gyártó vállalat. Jelenleg a bútorgyárban mintegy 70, az alkatrészgárban pedig közel 200 helybéli dolgozik. Akik pedig nem tudtak, vagy nem akartak a községben elhelyezkedni, azok a közeli Nagybányára járnak be dolgozni.

Az, hogy Szakállasdombón a postásnak nem kell munkanélküli segélyeket kihordania, első sorban természetesen a településvezetésnek köszönhető, akik a befektetőkkel kötött megállapodásokba azt is belefoglalták, hogy az alkalmazottakat első sorban a helyi lakosok köréből kötelesek biztosítani.

Egy biztos, országos viszonylatban sem lehet túl sok ilyen település, de hogy Máramaros megyében csak ez az egy van, az is biztos.

Múltidéz a Szamos mentér I

Sülelmednek, ma városi rangra emelt Szamos menti településnek 1405-ben a 1. való első írásos említése, Sülelmed, Sülelmed néven. Az idők folyamán volt úgy belső szolnoki, mint középszolnoki falu.

A falvak és városok lélekszáma, területé és adózási rendszere a birtokosoktól függően az évszázadok során változott. Így a Szamosardó is. „Hajdan népes helység volt” - jegyzi meg róla Petri Mór Szilágy vármegye monográfiájában, amelyben a kiváláglik például az, hogy 535 évvel ezelőtt a falu 53 forint 9 denárt fizet.

Birtokosai, Csaholyi István 20 forint 3 denár, János 24 forint 2 denár, Keresztény 2 forint, Csire István 5 forint 3 denár, Jakcsi János 2 forint 1 denár adóval vannak megjelölve.

440 évvel ezelőtt a császár jobbágyait már 3 kapuszámnyi adóval rótták meg Szamosardón, az azelőtti 18 és 9 helyett. Emiatt panaszkodott is a falu lakossága, hogy régebben kevesebbet kellett robotolnia. Ebből az időszelelmed, vagyis 1570-ben a feljegyezték a következőket az ardóiakkal kapcsolatban: „Bortizedbe 10-11 hordó bort visznek a császárnak. A karácsonyi ajándék ezen felül van. Ezenkívül, a dolgozók meg a földesúr 3 szőlőt, amelyek 5 nagy hordó bort teremnek (mindegyikbe 100 vödör). Kötelesek követ, meszet, fát szállítani. Dézsmát adnak a disznókból és tizedet fizetnek a bárányok és méhkasok után. Ha kevesebb van tőzénél, 3 vagy 2

dénárt adnak”. Az átlagos termés búzából egy családnak 18 kereszt volt.

Ardóból ekkor 57 dézsmakötelest jegyeztek.

1570-ben ugyanígy adóztak a Chy-koffalwaiak, vagyis a szamosardóiak. 1715-ben Ardónak csupán 90 lakosa van,

A szamosardói fátemplom

míg 1720-ban, öt évvel később már 144 lakossal van megjelölve. Ezen rövid idő alatt a termőterületek is megnövekedtek. Érzékeltetjük csupán: 1715-ben Ardó szántóföldterülete 80 köblös, réjtje 28 kaszás, szőlője 9 kapás. 1720-ban már szántóföldterülete 178 köblös,

réjtje 63 kaszás, szőlője 25 kapás.

1715-ben Monóból 14 jobbágy, 4 zselér és 6 takszás szerepel az összeírásban, akik közül 19 magyar és 5 román.

1720-ban 24 jobbágyot és 10 zselérlélt jegyeznek, ebből 32 magyar és 2 román ajkú (garantálom, hogy a kis magyarul értekeztek magyar falubelijeikkel). Az összlakosság 1715-ben 216, ebből 1171 magyar, 45 román. 1720-ban

mény Sámuel neje, Macskási Kata és báró Bornemissza János.

1720-ban a Szamosardóhoz közel eső falvakból, így Szélszegről egy, míg Kelencér két malmot írtak össze. Öt évvel hamarabb egyet sem, mert akkor a malmok mind földesúriak voltak.

1750-ben a hadadi várhoz tartozó település volt Monó. 1810-ben Szamosardó földesura gróf Tholdi Zsigmond volt. A helység népessége csak 55 gazda. A lakosok reformátusok és óhitűek, mind a két felekezetnek volt temploma. De már az 1600-as évek közepétől van nyoma annak, hogy a falunak önálló egyháza volt, később Ardóval tartott papot, amelyet a gróf Kun István kérésére szakadt el, aki a szamosardói pap fizetéséül tíz veder bort adott, s a két malomból a szombati vámot is felajánlotta.

120 évvel ezelőtt, Szamosardó lélekszáma 434 volt. Nyelvre nézve 146 magyar, 229 román, 59 egyéb nyelvű. Valásra nézve rom. kath. 16, gör. kath. 281, evang. református 121, izr. 16. Házak száma 73.

130 évvel ezelőtt Szamosardónak 507 lakosa volt, tíz évvel később 538 és a XIX. század végére 560, amiből 1272 a férfiak és 288 a nők száma. Anyanyelv szerint 482 magyar és 78 román. A faluból 124 házat írtak össze.

Ui. Itt szeretném megjegyezni, hogy vannak olvasóink, akik minél többet szeretnének tudni településükről, seikerrel, s a megjelentetett cikkeket gyűjtik is mindenhol. Nekik szerettem volna ezzel a „száraz” anyaggal segítségükre lenni. (Vicsai György)

Iskoláinkért, Gyermekünkért Egyesület
A máramarosi magyar nyelvű oktatásért - program

Fogadnak még gyerekeket a 8-as számú napközibe!

Jelentkezni a napközinel lehet a Horea (Postaréti) utcában, vagy telefonon tel. 0262 211462 (igazgató: Zaharia Maria).

Legyen Ön is a Teleki Klub tagja!

A Teleki Klub a Teleki Magyar Ház rendszeres támogatóinak klubja. Amennyiben szeretne tagja lenni, el kell szöri azt kell eldöntenie, hogy mekkora összeggel kíván rendszeresen támogatni bennünket? Ennek függvényében ajánljuk a különböző klubkártyákat:

- zöld kártya: 2 euró / félév
- fehér kártya: 5 euró / félév
- piros kártya: 10 euró / félév
- arany kártya: 10 euró / hónap

A Teleki-kártyákat általában félévenként szoktuk ismételtlen (pecséttel) érvényesíteni. Kiállításához a következő adatokra van szükségünk: név, postai cím, telefonszám, személyi szám.

A Teleki Klub tagjai jelenleg:

ARANY kártyás támogatók: Béres István parlamenti képviselő, Barcsi Zoltán, Barcsi Mária, Thomas Muske (Nürnberg), Varga Gizella, Diószegi Ivett.

PIROS kártyás támogatók: Gyar-

mathy Gábor, Szaniszló József, Szaniszló Zsuzsa, Kása Dávid, Murvai László, Bordás Lajos, dr. Birta Szabolcs, András Zsófia, Korponay Zsófia, Halász György, Bereczky Edit, Kishegyi Endre.

FEHÉR kártyás támogatók: Uglár Sándor, Pál Terézia, Dombi Erzsébet, Dombi István, Rákóczi Béla Pál, Zalányi Ferenc, Moldován Györgyi, Tasnádi András-Zsolt, Mostis Ibolya, Asztalos Gábor, Asztalos Szilvia, Jorza Éva, Bordás Erna, Ghirán Mária, Pásztor Hanna Márta, Koller Márta, Schneider Sándor, Schneider Hedvig, Lakóczy Éva, Mihály Beata.

ZÖLD kártyás támogatók: Romok József, P.A., Tomanicska Katalin, Újlaki Tamás, Popovic Gergely, Bene Katalin, Kopányi Mária Henrietta, Pana Klára, T-né Virágos Judit (Kiskőrös), Fülöp Lenke Eszter, Fux János.

(Aktualizálva 2010. szeptember 14-én.)

Péter Károly jegyzete:

Mi van, ha sz van?

Hát igen, mi is van, ha sz van?
Vannak, igen, még vannak, csodálkozó szem iskolába vonuló gyermekek, még vannak gyermekricsajt visszaver frissen meszelt iskolafalak, és van még magyar nyelvű ábécéskönyv a félének iskolatáskáikban.

Vannak még nagybányai szűri csábítások, melyeknek leginkább pénztárcánk tartalma szab határt.

A cinteremben továbbra is ott vannak gyűrt kép, szerencsétlen sorsú embertársaink: számuk mintha minduntalan nem.

Vannak lejtőn kerek gyümölcsösként guruló, gyümölcsbetakarító kurta napok, és van messze csurgó szűri, szőlőtaposó s borforras hangulat.

Alacsonyan szálló, boldogságtól megrészedett méhek is vannak ezrével, de ilyenkor már nem kell félnünk támadásaiktól. Aprópó, szép volna szűri meghalni, s úgy szállni a halálba, akár a méh a mézédés szőlőre: önfelédten, boldogan.

Vannak még síró fellegek, hulló falevelek, könnyes szem csillagok, ki-mondhatatlan szűri bánatok, vigasztalóan böléngató szűri szűri, és gyászoló krizantémok.

Az szűri szűri, mi tagadás, már ott van a tél, a csend, a hótól és a haláltól való remegésünk is!

Nagybánya.ro
városunk és környéke az interneten
www.nagybanya.ro

F tér Fesztivál – a civil szervezetek összefogásának az eredménye

A F tér Fesztivál Egyesület, a rendezvény szervezője, háttérintézménye köszöni az összes aktív civil szervezet, csoportosulás tevékenységét, közreműködését és felépését az idei F tér Fesztiválon. Ezek a szervezetek a következők:

Babóca Kismama Klub
DSL együttes
EKE - Gutin Osztyály
Gróf Teleki Sándor cserkészcsapat
Koltói Általános Iskola
Koltói Somfa Néptáncgyűttes
Krisztus Király Római Katolikus Plébánia fiataljai
Lendvay Márton Színjátszó Kör és Alapítvány
Nagybánya.ro - Virtuális Nagybánya Egyesület
Nagybányai Ifjúsági Szövetség – NISZ
Nagybányai Magyar Egyetemisták Klubja
Nagybányai Magyar Képzőművészek Társasága
Nagybányai Táncház
Németh László Elméleti Líceum
Németh László Elméleti Líceum Diáktanácsa – NLDI
NTIET – Nagybánya Területi Ifjúsági Egylet Tanács
Óvárosi Református Egyházközség fiataljai - KRISZ

Szentháromság Római Katolikus Plébánia és a Schola Rivulina Énekkar
Turul-Sas Hagymányos Egyesület
Teleki Magyar Ház
Watercolor együttes

Ezen összefogás jellemezte a nagybányai magyar közönség minden rétegét!

A felsoroltakat és a többi nagybányai civil szervezetet is várjuk 2011 januárjában a jövő évi F tér Fesztivál szervező csapatának összeállítására. A műsor- és programjavaslatokat a jövő év első két hónapjában várjuk.

Ismét köszönetet mondunk a lelkes és adományozó támogatóknak, akik nélkül nem lehetne a rendezvényesorozat lebonyolítani. Támogatóink nagy száma ugyanis csak a már említett összefogásról árulkodik. Külön köszönet a nagybányai RMDSZ-nek, Marosán Zoltán művésznek és más üzletembereknek, akik segítettek a támogatások elnyerésében. És sok-sok köszönet minden magán-személynek, azoknak, akik lehetőségeik szerint munkájukkal, adományukkal és lelkesedésükkel segítettek.

A F tér Fesztivál 2010 szervező csapata:

Apjok Norbert, Balogh Csaba, Dávid Lajos, Józsa András, Markó Hajnal, Pintér Zsolt, Székely Nóra, Várady Csongor, Vida Noémi

Elkészült a beígért óriás-csoportkép (Dávid Lajos felvétele)

A Szatmárnémeti Északi Színház Harag György Társulatának bérletes eladási adatai a 2010/2011-es évadra:

Carlo Goldoni: **Chioggiai csempés**. Rendező: Keresztes Attila.
 David Hirson: **La Bete** (A bohóc). Rendező: Bodolay.
 Fred Ebb-Bobb Fosse-John Kander: **Chicago**. Rendező: Keresztes Attila.

Dés László-Gesztli Péter-Békés Pál: **A dzsungel könyve**. Rendező: Szilágyi Regina.

Bérletek az RMDSZ-székházban kaphatók

Régen és ma

Régen, ha valami baj érte az ember fiát, akkor a szomszéd tanácsára vagy saját magától a legelső dolga az volt, hogy a falujában vagy a távolabbi településeken él és praktizáló javasasszonyokhoz, kuruzslókhoz, kártyavetkhöz fordult tanácsért, akik a maguk módszereit szerint segítettek. És az emberek furcsa mód hitték a kapott tanácsokat, hazamenve azonnal ki is próbálták azokat. Például a megcsalt lánynak, jegyesnek valót is, mely így szólt: „Ha megcsalt a szeretőd, vágd le a körmödöt s tedd a küszöb alá. Várj, míg át nem megy rajta a kedvesed. Utána vedd a körmöket, égesd el, s mondogasd közben: Úgy égen benne a szerelem, mint ahogy most a körmöm ég!” Manapság már el sem kell mennünk hazulról, hanem tárcsázzuk bizonyos televíziósatornák jósáival is foglalkozó műsorokban kiírt telefonszámok valamelyikét és panaszunk eladása után, magunk előtt látva élben a jós-

tan, meghallgathatjuk a közeljövőben, de nemcsak ránk váró, leselkedő veszélyek alakulását. Nem kell megjednünk, általában jóval kecségtebbnek. De azért nemrég az egyik jóshölgy a betelefonálóknak a szerencsétlen napokat is megjósolta három hónapra, mondván, ezek mindenki-re vonatkozóak, csak figyelniük kell egy kicsit jobban rájuk, ezeken a napokon nem tanácsos útra kelni, új munkába fogni stb. Tehát a szerencsétlen napok: augusztus 6, 16, 22; szeptember: 8, 11, 20, 29; október 4, 13, 19, 26. Hogy melyek a szerencsésnek mondott napok, íme: augusztus 7, 13, 15, 24; szeptember 9, 15, 22, 26; október 5, 12, 20, 23.

Ha már általánosnak mondott jóslatok, figyelni kezdtem magam és barátaim napjait. Azt kell mondanom, ezidáig volt, akinél bevált, volt, akinél nem, és volt, akinél csak a szerencsések jöttek be. Ebből következően, gondolom, hogy a telefonos-képernyő s jósoknak mindig szerencsés napjuk van, már ahogy a kiírt tarifákat elnézegetem. Haj, hát igen, régen

sem volt ingyenes a „szolgáltatás”.

***

Hajdanában-danában volt, amikor az összeírók adtak nevet az embereknek, foglalkozásuknak vagy egyéb sajátosságaiknak megfelelően, és ezeket a vezetékneveket rízték meg a mai napig. Olvasom az 1715-1720-as feljegyzéseket és neveket: Kerekes, Kovács, Rézműves, Gerebenes, Gombos, Fazekas, Kádár stb. Évszázadokon át megbecsült foglalkozások voltak ezek és megbecsülték a munkájukat. Ma viszont?

Olvasom, látom, hallom a napi híreket, melyek között azt szörnyen le, hogy a Kerekesek már régen kerekét oldották arrafelé, amerre a Nap lejár, ami a Rézműveseket és a Kanalasokat illeti, közülük is sokan mesterségét váltották. Csakhogy, odakint már nem kapnak olyan megbecsülést, mint amikor valamikor idehaza.

Hiába, változnak az idők, változnak a mesterségek, csak a nevek maradnak.

Vicsai György

A hét verse:

Valahol, valaki

Valahol szíven a fák alatt,
 És hullnak nagy-nagy bánat-gesztenyék,
 Valahol egy szív egyedül maradt,
 Fázna már a magányos jegenyék.

Valaki szívébe szívbánatot,
 És sok-sok könnyes nótát költözött,
 Valaki még integet a nyárnak,
 De lelke (már) feketébe öltözött.

Valaki felsír az éjszakába,
 Szív-dobbanása hulló gesztenye,
 Valakinek van egy szívalma,
 És messze néz könnyes két szeme.

Szelek szárnyán szeretnék hozzád szállni,
 Pihenem melletted száraz ávaron,
 Fényesen csillogó szememben látni
 Szélnek eresztett szívbánatom.

Péter Károly

Hírek a Teleki Magyar Házból

A Teleki Magyar Ház órarendje: hétfő-péntek 14-20 óra között, szombaton 11-20 óra között. Vasárnap zárva. Telefonszámunk: 0262-212668, 0744-919166; 0740-751490.

Szöveg felvetéséhez...

... ért személyt keressünk sürgősen, akár tiszteletdíj ellenében is! Érdeklődni, jelentkezni lehet személyesen, vagy a Ház telefonszámain.

Kisbusz október 13-án Vásárosnamény gyógyfürdőre

Legközelebb október 13-án, szerdán reggel 7.30-kor indul kisbusz a Teleki Magyar Házról Vásárosnamény gyógyfürdőre. Az utazási költség 40 lej, plusz 600 Ft belépő. Indulás reggel 7.30-kor a Teleki Magyar Házról. Jelentkezni, érdeklődni az intézmény irodájában és telefonszámain lehetséges. Október 11. után visszamondott utazás esetén a már befizetett útiköltséget nem tudjuk visszatéríteni. Köszönjük megértésüket!

Könyvek a Házban

Új! Murádin Jenő -Szűcs György: Pittner Olivér (művészeti monográfia)! Ára: 35 lej.
 Szilágyi Domokos családi levelezése – 15 lej.

Tatórok, betyárok, bányarémek (Folklorháromságok Nagybánya vidékén) – 35 lej.

Nagybánya és környéke – 30 lej
 Pataki János képes útikönyvei: Máramaros, ahol megállt az idő (67 lej), Székelyföld, a legendák világa (70 lej), Székelyföld ízei (70 lej), Szászföld, a várak világa (70 lej), Erdélyi medence: Kalotaszeg, Mezőség, Torockó (70 lej).

Schönherr Gyula breviáriuma – 20 lej.
 Szálka Róbert: Kalandozások az ismeretlen Máramarosban – 13 lej

Kvár és vidéke – 25 lej
 A Nagybánya-óvárosi Református Egyházközség története – 15 lej

Érdeklődni, vásárolni lehet a Teleki Magyar Házban!

Rövid hírek

* Idén is indulnak a Teleki Magyar Ház népszerű tanfolyamai! Az angol, német, számítógépes és gitártanfolyamok valószínűleg október második felében kezdődnek. Érdeklődni, jelentkezni lehet személyesen, vagy a Ház telefonszámain!

* Gyógytorna: minden kedden 17.45 órától várjuk a nagybányai ASPOR csoport tagjait és az új érdeklődőket!

* Olvass nekem: minden második szerdán 16 órakor – legközelebb szeptember 29-én – a Teleki Magyar Házban!

HUMOR-ZSÁK

- És mondja doktor úr, ha már olyan drága ez a hajnövesztő kúra, legalább használja!
- Hogyne használna! - mondja a doktor. - A kúra végére olyan hosszú haja lesz, hogy amikor megkapja a számlát, már nyugodtan tépheti.

A szünet előtt a matektanár nagy adag leckét ad fel a tanulóknak. Valaki megszólal:
- Még a legrosszabb tanárok sem adtak fel leckét, hogy pihenhessünk!
- Ebből látszik, hogy én nem vagyok rossz tanár!

- Anyuuuuuu! Nézhetem a tévét?
- Igen, de ne kapsold be!
- Miért van zsír a tejben?
- Hogy ne nyikorogjon a tehen fejés közben.

Öreg parasztember áll a Dunaparton, Budapesten. Megszólítja egy rendőrt:
- Mondja már meg, biztos úr, Budán vagyok, vagy Pesten?
- Hát, öregapám, adja csak ide a személyijét, és megmondom, hogy hívják.

Pöcégödör szélén kisgyerek

Rendőrfia a papának:
- Apu, annyira fázom.
- Állj be a sarokba, kislíam. Ott 90 fok van.
- Ugyan, mit szólt az apád, amikor börtönbe kerültél?
- Azt mondta, hogy Isten hozott, fiam!
- Hogy hívják a széken t, ha elveszíti értelmi képességeinek 99%-át?
- Özvegy.

Két pszichológus találkozik:
- Te jól vagy, de én hogy vagyok?

sírdogál. Arra megy egy férfi, megkérdezi tőle:
- Mi bajod, kisfiú?
- Beleesett az anyám!
- Atyaúristen, mikor?
- Kb. egy perce.
A fickó ahogy van, ruhástól, beleereszkedik a gödörbe, annak tartalma nyakig ellepi. Lebukik, kis idő múlva feljön:
- Nem találom!
- Pedig ott van benne? Mi lesz velem az anyám nélkül?
- Várj, ne sírj, megnézem még egyszer - azzal újra lebukik, jó hosszú idő múlva jön fel:
- Sehol nem találom, pedig még az alját is kapargattam, mindent végigtapogattam a mélyben!
- Ó, de kár. Akkor most ke-

- Amikor azt mondtam, hogy pénteken hagyományos öltözetet viselhet, nem tudtam, hogy nudista...

reshetek másik csavart...

Az óceánon léket kap egy utasszállító hajó, és elkezd süllyedni. Az utasokat valahogy kellene terelni a mentőcsónakokba, de ellenállnak a kérésnek. Erre a kapitány kitalálja, hogy nemzetiség szerint különböző módszerrel veszi rá őket.

Az angoloknak azt mondja, hogy ez a legsportszerűbb dolog, amit tehetnek.
A franciáknak azt, hogy ez a legokosabb.
A németeknek azt, hogy ez az utasítás.
A magyaroknak pedig azt, hogy ez tilos.

Egy férj búcsúzik a feleségétől:

- Drágám, amíg üzleti úton vagyok, hogyan adjak neked hírt magamról? Telefonon, e-mailben vagy faxon?
- Banki átutalással, ha lehet.
- Foglalkozása?
- Postán dolgozom, leveleket pecsételök.
- Nem unalmas?
- Minden nap más a dátum!
- Addig röhögünk a fönök viccén, amíg meg nem értettük, hogy az a mai feladat...

Szeretkezés után a férfi megkérdezi a nőt:
- Hívhatlak Évának?
- Miért?
- Mert te voltál az első!
- Igen, de én akkor Peugeotnak hívtalak téged!
- Miért?
- Mert te voltál a 307.

- Az idegbaj öröklődött betegséggel. Én is a gyerekeimtel kaptam.

- Tudod, hogyan lehet egy komplett idiotát 24 óráig bizonytalanságban tartani?
- ???
- Majd holnap ilyentájt megmondok...

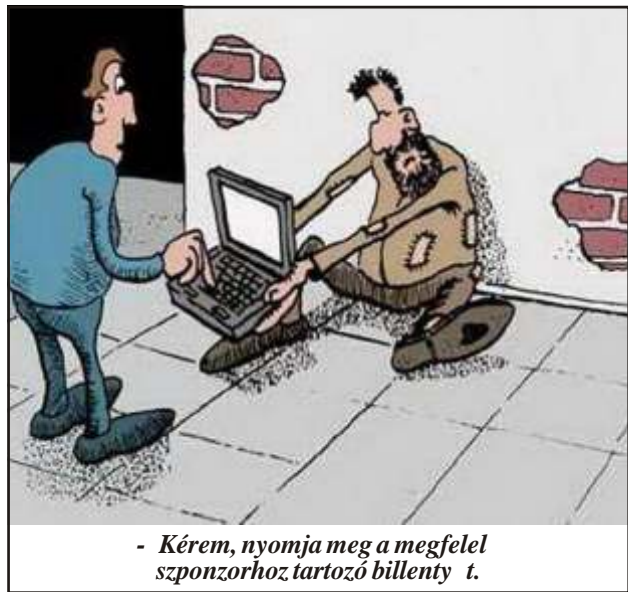
Evert a feleségéhez:
- Kedvesem, a drágább lakásról szóló álmom végre valóra válik!
- Tényleg? Ez csodálatos!
- Igen, hétfőn emelik a lakbért.

- Nilsson, ön nagyon jó munkát végzett a múlt szezonban. Jutalmul a vállalat költségén egy hétre Mallorcára utazhat a feleségével együtt.

Nilsson rohan a telefonhoz, és lélekszakadva hívja a feleségét.
- Akarsz velem Mallorcán tölteni egy hetet?
- Igen!!! Kivel beszélek?

Bíró a vádlotthoz:
- Kéri a következő kérdést, vagy megáll három évnel?

- Hogy hívják Stallone dublőrét?

- Kérem, nyomja meg a megfelelő szponzorhoz tartozó billentyűt.

- Pótszilveszter.
- A siker második alapszabálya: soha ne mondj el mindent, amit tudsz...
- Kezdek feledékeny lenni. Tegnap is fenn voltam fél éjszaka, és azon törtem a fejem, hogy mi is volt az a fontos dolog, amit nem lett volna szabad elfelejtenem, de nem jutott eszembe.
- És már rájöttél azóta, mi volt az, Roger?

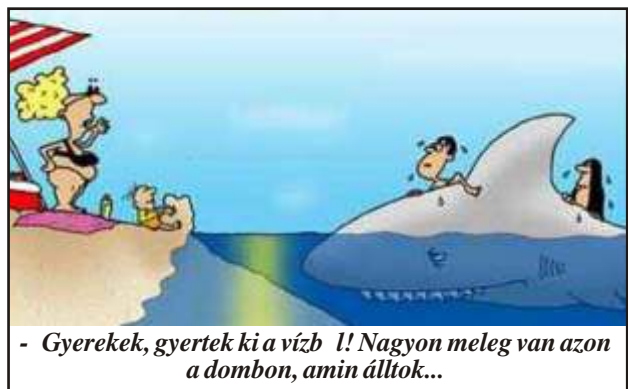
vagyok biztos, hogy te vagy a gyerekeink apja!
- Képzeld, tegnap leestem a létráról!
- Nahát, és lett valami bajod?
- Nem. Képzeld, tegnap leestem a létráról!
Orvhorgász, kezében nagy vödör hallal összefut a halállal.
- Kérem, ezek itt a saját halaim! Néha kijövök, megüsztautom ket, aztán egyetlen fütty-

- Igen, korán akartam lefeküdni.
- Miben hasonlít a hegyi pásztor és a sziklamászó?
- Mindkettő marhára vigyáz a hegyen.

Széken kifakad a férjének:
- Elegem van az egészből! Sosem jössz haza időben, éjszaka is kimaradsz. Megcsalsz fivel-fával! Most már abban sem

szavamra mind visszaugrálnak a vödörbe.
- Na persze. Mutassa! A fickó bedobálja a halakat a vízbe, és vár, vár.
- Hívja már vissza a halakat?
- Miféle halakat?
- Hogy imádkozik a szőlő lány Szőlő Máriához?
- Szőlő Mária, ki vétkezés nélkül szültél, add meg nekem, hogy szülés nélkül vétkezhessek.

- Gyerekek, gyertek ki a vízbe! Nagyon meleg van azon a dombon, amin álltok...

A Dalai Láma Budapestben találkozott T és Lászlóval

2010. szeptember 17-20. között került sor a **XIV. Dalai Láma** – polgári nevén **Tendzin Gyatso** – hetedik magyarországi látogatására.

Budapesti látogatása rendjén szentsége két eladást tartott a Papp László Sportarénaiban, melyekre – a programszervező bizottság tájékoztatása szerint – rendkívül sokan érkeztek Erdélyből. A hét végén kulturális és szellemi hagyományok megőrzéséért, az erkölcsi felelősségtudat egyetemességének hirdetéséért, a békéért és az er szakmentes megoldásokért folytatott munkássága elismeréseképpen **Budapest** díszpolgári címét adták át a XIV. Dalai Lámának.

szentsége programja az Országházban folytatódott, ahol országgyűlési képviselő és meghívott vendégek – közöttük **T és László**, az Európai Parlament alelnöke – fogadták a Felsőház termében. A tibeti vallási vezető a jelenlévők nevében **Ékes Jószef** képviselő, a Magyar-Tibeti Baráti Társaság elnöke köszöntötte. A Dalai Láma rövid beszédében felidézte, hogy 1956-ban, amikor brutálisan vérbe fojtották a magyarok szabadságharcát, bár testileg megszűnt, távol, **Tibetben** tartózkodott, mindazáltal „súlyos aggodalom töltötte el” Magyarország iránt. Kijelentette: elkötelezetten minden lehetséges alkalommal szót emel az alapvető emberi jogok védelmében, és az „emberi jóság” eszményét népszerűsíti. „Tudatosítanunk kell, hogy az emberi jóság a belső béke forrása” – mondotta, és hozzátette, hogy a belső béke megteremti azt, a szeretetre és kölcsönös tiszteletre épülő (fele)baráti viszonyulást, amelyet az emberek egymástól elvárnak. Amiképpen azt a világvallások is hirdetik, mindenkor ilyen baráti viszonyulásra kell törekednünk. Kína Tibet-politikáját mérének minősítette, de a kínai vezető politikai szemléletváltozását tükröző „kapitalista kommunizmus” intézményesülésének összefüggésében optimizmusának adott hangot: reménye szerint valamikor visszatérhet majd Tibetbe, és kínai útlevélre lesz.

Ezt követően került sor a Dalai Láma és T és László püspök, európai parlamenti alelnök személyes találkozására. A mintegy negyven perces megbeszélés nyitányaképpen erdélyi képviselőnk egy, a székegy származású **K rósi Csoma Sándort** ábrázoló T és László Gábor-plakettet ajándékozott szentségének. T és László hangsúlyozta: erdélyi közösségünk mindenkor büszkén gondol arra, hogy K rósi Csoma Sándor, aki annakidején angol-tibeti szótárával elsegítette Tibet egyedülálló kultúrájának megismerését a nyugati világban, közülünk való volt. Hozzátette, hogy többek között ezért is tekint a legmélyebb együttérzéssel erdélyi magyarságunk a Tibetben zajló kegyetlen elnyomásra. T és László alelnök Jo-

seph Daul, az Európai Néppárt EP-frakciója elnökének levélbéli üzenetét is átadta szentségének, melyben a néppárti képviselő csoport nevében az elnök nagyrabecsülésükért és támogatásukról biztosította a követendő mintaképpé nem tibeti vallási és politikai vezetőket.

Erdélyi képviselőnk az Európai Parlament kultúrák közötti és vallási közösségekkel folytatandó párbeszédért felelős alelnöki minőségében méltatta a Dalai Láma – **Maha Atma Ghandiéhoz** hasonló, er szakmentes, de rendíthetetlen küzdelmét, amelyet hosszú évtizedek óta folytat az emberi jogok tiszteletben tartásáért és a valódi szabadság megvalósulásáért. Az emberiség szolgálatában álló világvallások összefogásának, illetve a szeretet krisztusi parancsolata európai és globális meghonosításának szükségességéről szólva az EP-alelnök **XVI. Benedek pápa** ez irányú törekvéseit is ide kapcsolta. T és László támogatásáról biztosította a Dalai Lámát, hiszen, mint rámutatott, a kínai kommunista diktatúra továbbra is brutális eszközökkel igyekszik megtorolni a tibeti nép szabadságvágyát, s a kormány teljes tibeti befolyásra és tökéletes hírzárlatra törekszik.

szentsége tömör áttekintést nyújtott a tibeti helyzetről, és arra kérte T és Lászlót, hogy lehetőségei szerint tegyen lépéseket egy európai parlamenti **tényfeltáró bizottság** tibeti látogatásáért, amennyiben a totalitárius rendszerek elleni leghatékonyabb fegyver – amiképpen az 1989-ben a Ceau escu-rendszer elleni küzdelemben is megmutatkozott – a nyilvánosság és az átláthatóság. A megbeszélés rendjén T és László ismét **meghívta Erdélybe** szentségét, és sajnálatának adott hangot amiatt, hogy idén nem láthatuk vendégül a K rósi Csoma Sándor szülő hazájában. szentsége is sajnálatosnak nevezte a román diplomácia Kína iránti szerverilizmusra valló, elutasító magatartását, és arról biztosította T és Lászlót, hogy örömmel eleget tesz meghívásának, amint és amennyiben a román kormányzat viszonyulása e téren kedvezőre fordul. szentsége egyetértésével T és László EP-alelnök ígéretet tett arra nézve, hogy közbenjár Traian Basescu államelnöknel és a román kormányfővel annak érdekében, hogy a Dalai Láma nyugodt körülmények között látogathassa meg az első európai „buddhista szent”, K rósi Csoma Sándor szülőfaluját.

A megbeszélések végén a Dalai Láma **A vallások közötti testvériség felé vezető út** című dedikált könyvét ajándékozta T és Lászlónak.

T és László
EP-alelnök
sajtóirodája

Szakszervezetek

(Nyugati Jelen) *Hol vannak azok az idők, amikor a szakszervezetek tömegeket vittek az utcára, a legbérelemeléseket követelve? Manapság ilyenmiről szó sincs, habár a szakszervezeti vezetők apokaliptikus jövőképet festenek: szociális népirás, népnymorító kormány, embertelen intézkedések, és ezekhez hasonlók.*

A szakszervezetek sorozatosan kudarcot szenvednek, hiába a nagydobra vert utcai tüntetések, általános sztrájk, tanévbefagyasztás stb., ezek rendre vérszegények, néha kínosan azok. Az utcai tüntetések jóval visszafogottabbak, mint néhány évvel ezelőtt. Júniusban Bukarestben volt ugyan egy nagy, országos tüntetés, helyi szinten viszont...

A szakszervezet 1200-1500 bányászt várt a bányabezárás elleni urikányi tüntetésre. Alig gyűlt össze 500. A közalkalmazottak dévai tüntetésére legalább 300 résztvevőre számítottak: alig voltak 60-an, azok is főleg rendőrök! Egyetlen ágazat sem lépett eddig sztrájkba, még a vasutasok sem, általános sztrájkról szó sincs. A tanév is zavartalanul befejeződött, az érettségi, és egyéb vizsgák lezajlottak, immár az új tanév is megkezdődött.

Leégés a javából. Az egyszerű szakszervezeti tagok nem követik vezetőiket.

Rájöttek volna, hogy az állam nem oszthatja el azt, ami nincs? Valamivel több, mint 3 millió alkalmazottjával a privát szféra képtelen többet termelni, hogy elég elosztanivaló jusson az 1,4 milliós állami szektornak, a nyugdíjasoknak, a szociális segélyezetteknek. A szakszervezetek ugyan is az állami szférát képviselik, a privátban jóformán ismeretlen jelenségnek számítanak.

Féltik azt a keveset is, amit még kapnak? Esetleges megtorlásoktól tartanak?

Vagy inkább a szakszervezeti vezetők veszítik el hitelességüket, a legdús gazdag országok vezetői, akik mellel politikailag is elkötelezettek?

Minden valószínűséggel mindhárom szempont szerepet játszik a szakszervezetek kudarcában.

Chirmiciu András

Osztályozzák a kórházakat

Október végén a biztosított ellátás alapján osztályozzák a kórházakat Romániában. Az erre vonatkozó miniszteri rendelet-tervezetet közvitára bocsátották a tárca www.ms.ro honlapján, miután hétfőn aláírta Cseke Attila miniszter.

„Az egészségügyben szükség van a kórházak jóval egyszerűbb osztályozására, amely meghatározza a betegellátók feladatait és ellátási területeit, tehát megmondja, hogy betegként hol milyen szintű ellátást kell kapnunk. Jelenleg több rendszerbe lehet besorolni az egységeket, és a kompetenciák általában nem egyértelműek, sokszor egymásra tevődnek. Az új rendszer segít, hogy kidolgozzuk azokat az egyértelmű eljárásokat, amelyek szerint a beteg haladni tud a rendszeren belül, valamint hozzájárul, hogy egyértelmű stratégiát dolgozzunk

ki a felszerelések és a pénzügyi támogatás tekintetében egyaránt” – nyilatkozta Cseke Attila miniszter.

A tervezet értelmében, a kórházakat 5 csoportba sorolják, a szakellátás szintje szerint. A besorolási tényezők között van a kórház elfogadott struktúrája, a biztosított ellátás milyensége (komplexitása), a szakszemélyzet, az ellátás folytonossága, valamint a gépek és felszerelések megléte.

I – Legmagasabb szint ellátás:

500-1500 ágyas kórház, a legmagasabb szintű ellátás gépei és humán erő-

forrás tekintetében, minden típusú orvosi ellátás biztosítása, beleértve a legbonyolultabb beavatkozásokat is, tudományos-oktatási tevékenység biztosítása, valamint akkreditált felsőfokú egészségügyi oktatási intézménnyel kötött szerződés alapján, a megye, a közigazgatási terület lakosságának és más megyék lakosságának (1.500.000 - 3.500.000 lakos) ellátása.

II – Magas szint ellátás:

400-1200 ágyas kórház, tudományos-oktatási tevékenység biztosítása, valamint akkreditált felsőfokú egészségügyi oktatási intézménnyel kötött szerződés alapján, a megye, a közigazgatási terület lakosságának és a környező megyék lakosságának (350.000 - 1.500.000 lakos) ellátása.

III – Közepes szint ellátás:

300 - 1000 ágyas kórház, a megye lakosságának és rendkívüli esetekben, a környező megyék lakosságának (200.000 - 600.000 lakos) közép szintű ellátása.

IV – Alapfokú ellátás:

100 - 400 ágyas kórház, a közigazgatási terület és legfeljebb 70 km-es körzet lakosságának alapfokú ellátása, egyszerű esetek kezelése.

V – Korlátozott ellátás:

több osztállyal rendelkező krónikus-beteg-ellátók, hosszú beutalást igényel betegségeket ellátó szakkórházak (pl. TBC, járványkórház, pszichiátria, rehabilitációs kórház) palliatív ellátók, illetve szociomedikális intézmények.

A most készülő rendelet-tervezet meg szabja, milyen alapvető szervezési és módszertani feltételeket kell teljesítenie idén I az I-V csoportba sorolható kórházaknak.

A sürgősségi kórházak osztályozása továbbra is az ellátási szint, az anyagi és emberi feltételek megléte, valamint az életveszélyben lévő pácienseknek nyújtott sürgősségi ellátás feltételei szerint történik (2006/1764. sz. miniszteri rendelet alapján).

Böjte Csaba Nagybányán

Véget ért a F tér Fesztivál Nagybányán. Nagy el készültek, fergeteges programok híre, sajtóinformációk el zték meg a környék magyar lakosságához szóló, ötödik alkalommal megszervezett, immár hagyományos háromnapos rendezvényt. Sikeres volt – mondják a szervezők – bár az időjárás nem mindig tartott a résztvevőkkel.

Sajnos csak az utolsó napi két előadásba tudtam bekapcsolódni: a Schola Rivulina nagyszerű koncertjébe és Böjte Csaba atya előadásába. Utóbbi a Fesztivál egyik leginkább várt programja volt.

A koncert után Böjte atya a rá jellemző közvetlenséggel szólt a népes közönség elé, több mint 30 percen: gyermekekről, nevelésről, családról, életéről. Az emberekhez szólt, ifjakhoz és öregekhez, a családot vállalókról, az állatvállalásról és az időben elvégzett, megtett és teendő dolgokról; hallgató-ságát lenyűgözve, a tudásra, életre, tanulásra buzdítva számtalan megélt és valószínű példájával.

Küzdj az életért! – buzdított. Van kiút a nehézségek között – szólt az üzenet. – Erdemes rózsát ültetni a házad mellett, megéri, mert Te csináltad és élvezheted csodálatos illatát ha reggel kitarod ablakod. Siránkozó könnyű, de az nem megoldás a mindennapok bajaira. Tenni kell, mert csak akkor lesz eredmény. És mindennek meg van az ideje – mondta –, a fészkeknek, a fiókák keltésének is...

Böjte atya nem politizál, de a pápaválasztásra utaló párhuzama – az erdélyi magyar politikusokat be kellene falazni egy terembe amíg megegyezésre nem jutnak – nagy tapsot kapott a hallgatóságtól.

Az atya beszédében, példáiban központi helyen található a Szent Család, Jézus életének mozzanatai. Úgy kereseti a megoldást, hogy a hallgató észre sem veszi a vallásos példák oktató erejét. Tanításai arra vezetnek, hogy a harcot ne add fel, fejezd be mindig amit elkezdted, mert csak így lehetsz egész-

ember, magad és a társadalom megbecsült alakja. Jöcskekedetei, az eslesek, a rászorulókat támogatása is erre és a hasonló példákra alapozottak.

Az atya kérdései, felvetései elgondolkodtattak. Feladta a leckét. Jövendő cselekedeteinket ehhez kell illesztenünk...

Ft. Böjte Csaba ferences rendi szerzetes nagybányai látogatása nem sokkal korábban vált köztudottá, áldásos tevékenységét azonban mindannyian jól ismertük. Amikor gondok merültek fel a felsőbányai zárda sorsát illetően, az oktatás irányításával foglalkozó illetékesek is Böjte Csaba testvér segítségére gondoltak. Különböző okokból a felkészítés elmaradt. A nagybányai látogatásról még mindig nem tudva, cikket közöltem az akkori gondolatok kapcsán, „Az irgalmas névért a ferencesekig” címmel. Ebben is az egyházi tulajdonban lévő zárdaépület használhatóságát írtam, az Erdélyben nagy számban működő gyermekotthonok példájára, melyek mind Csaba testvér munkájának eredményei.

Kihhasználva a nagybányai látogatás alkalmát és lehetőséget, szorosan körben érdeklődtem egy szociális intézmény működéséről, de ha kérés, igény lenne rá, a Szent Család jelenlévő polgármestere, sem magam nem szeretnénk túllépni a jogos és törvényes kereteket, de mivel számunkra is aggasztó a kiürített zárdaépület sorsa, használhatóságát érdeklődésben szeretnénk volna felkelteni Böjte Csaba érdeklődését.

Beszélgésünk rendkívül érdekes volt. Megtudtuk, hogy Böjte atya nemcsak költő tanügyi intézményeket. A fel-

Egy olvasói levél kapcsán

Varga Imre olvasói levelében ugyan csak a F tér Fesztivállal kapcsolatos gondolatait osztotta meg velünk.

Mint írta, nem akar ünneprontó lenni, de „Ami a múlt években is hiányzott a bányai fiatalok részéről, az a valódi magyar tánc, a szép öltözetben eladott csárdás, amit a koltói fiataloktól láthattunk. Ugyanis a táncművészeknek nevezett zene és koreográfusok a moldvai hórára, illetve koreográfusok a román táncra emlékeztek.”

A Böjte Csaba testvérrel való találkozás kapcsán pedig azt kifogásolta, hogy „rendezési baki miatt a beszéd idején a fiatalok nagyrésze a cintermi öreg fákra mutatta be alpinista tudását” (értsd: ugyanekkor zajlott az akadályverseny).

Ami az utóbbit illeti, a szervező csapat egyik tagjaként talán társaim nevében is jogosnak tarthatom a bírálatot. Talán csak annyi melegséget találnék a magunk számára, hogy nem tudhattuk pontosan miről is fog beszélni vendégünk, s hogy ennyire a fiataloknak és fiatalok nyelvén szóló üzenettel érkezik Nagybányára.

Legközelebb majd másként...

A néptánc előadás kapcsán nézzük a nagybányai táncrendjét: 1. Moldvai (kb. 6 perc). A koltóiak is táncoltak. 2. Mezőcsárdás (kb. 6 perc) 3. Nyáradmenti polgári táncok (kb. 6 p).

A nagybányai táncénekesek többnyire Szamosardó és Monó – tehát a földrajzilag legközelebbi sajátos magyar viselettel rendelkező falvak – népviseletében táncoltak.

Az erdélyi magyarság az évszázadok során románok, szászok, svábok és más nemzetek fiai mellett és velük együtt élve alakította ki a maga népi kultúráját, táncban, zenében, hagyományában. Ahogyan nincs tiszta magyar faj, nincs tiszta magyar kultúra sem. Keveredés mindkét irányban történt (tanulmányok sora szól erről), s az etnikailag román dominanciájú tájegységeken – mint amilyen a moldvai csángók világa – nyilvánvalóan meghatározó volt a román befolyás.

De ettől még a csángók a mieink... Székesfehérvárról pedig a moldvai csángók világa – nyilvánvalóan meghatározó volt a román befolyás.

De ettől még a csángók a mieink...

Székesfehérvárról pedig a moldvai csángók világa – nyilvánvalóan meghatározó volt a román befolyás.

De ettől még a csángók a mieink...

Dávid Lajos

ügyelete alá tartozó több mint 2000 gyermek, csecsemő kortól egyetemista koráig szociális gondozásban részesül. A beszédében elmondott példák szerinti tanítást kapják, életre, becsületre, a nehézségek elviselésére oktatják őket.

Megyekben nem működik ilyen intézmény, de ha kérés, igény lenne rá, a Szent Család jelenlévő polgármestere, sem magam nem szeretnénk túllépni a jogos és törvényes kereteket, de mivel számunkra is aggasztó a kiürített zárdaépület sorsa, használhatóságát érdeklődésben szeretnénk volna felkelteni Böjte Csaba érdeklődését.

Beszélgésünk rendkívül érdekes volt. Megtudtuk, hogy Böjte atya nemcsak költő tanügyi intézményeket. A fel-

sorban a helybeliek részéről, vállalkozók, szervezetek, bel- és külföldi jövedelmek segítségével.

Egyház, város, a helybéli lakosok, tehetősebb és szegényebb jövedelmek áldozatos hozzáállása hozhat létre ilyen szociális otthonot, amire a jövőben talán még nagyobb szükség lesz mint eddig. Utánpótlás lenne bennük. Kezdetben az illetékesek és tenni akarók szándéka lesz a meghatározó, később bekapcsolódhat mindenki, aki „küzdzeni akar az életért”, s a Szent Család példájára szeretne családot látni és nevelni a társadalomban.

Adjon Isten, hogy jó szándék vezéreljen mindenkit, mint ahogyan vezérli Ft. Böjte Csaba atyát is!

Hitter Ferenc

Vers-ünnep, tizedszer is

A vers mindenkié! A Nagybányai Teleki Blanka Nyugdíjas Klub elnöke, Barcsy Lajos tesz is azért, hogy ez közkincsé váljék. Már tizedik alkalommal rendez meg a szépkorúak szavalóversenyét. Évvel-évre szeptember első hetének végén, amikor Koltón a Pet fi ünnepségre kerül sor, itt Nagybányán, a Teleki Blanka Klub a szavalóversenyen résztvevőkkel és a rendezvényen megjelentekkel együtt köszönti Pet fi Sándor és Szendrey Júlia emlékét, ezáltal ünnepel.

Az idén szeptember 3-án és 4-én került erre sor a nagybányai Városi Színház nagytermében. (Háromszori hírdetés a Bányavidéki Új Szó-ban!)

Ez a rendezvény nagy népszerűségnek örvend, hiszen nemcsak az erdélyi szépkorúak, de a határon túlról is számszámra jelentkeztek. Az előadások hallgatóságukban hallhattuk a három Sándor: Pet fi, Kányádi és Csoóri szebbnél-szebb irodalmi alkotásait. Ez alkalommal először, a vers mellett Pet fi prózai írásai is készültek a versenyre. Számukra új kihívás volt ez. A kiírásban azért is vált szükségessé az irodalmi jellegű szövegmondás, mert a mindennapi életünkben sem versben (esetleg rövid versidőzetben), hanem prózában fejezzük ki gondolatainkat. A résztvevők a hallgatósággal együtt szókincsüket fejleszthetik, amit a mindennapi életünkben hasznosíthatunk. Aztán, ha már magyarok születünk, az anyanyelvünk gond-

ozó lettünk, felelősséget vállaltunk ennek ápolásáért és fejlesztéséért.

Húsz versenyző állt ki a színpadra, akik Pet fi prózai írásaihoz adtak el és a három Sándor verseiből. Sokan már többször résztvettek a versenyben, ezáltal egész magas művészi szinten adták el választott prózájukat és versüket.

A zsűri elnöke a nagy népszerűségnek és tiszteletnek örvendő Banner Zoltán szavalóművész és művészettörténész; Lakatos Nella tanítónő; Farkas Zoltán közgazdász, művelődéskutató, újságíró – elismerte, hogy nehéz próba elé állították őket a versenyre. Tartalmas utrautakat adtak az anya és a haza témakörében, kortárs költés versei. Pet fi levelei Kerényi Frigyeshez és Arany Jánoshoz a költészet legmélyébe engedték bepillantani. Nagyon jó érzés volt ezeket is hallgatni, persze a versmondók részéről sokkal nagyobb kihívásnak tartottuk, számukra ez új műfaj volt,

de bátran megállták helyüket, nagyszerűen megbírták ezzel a feladattal is, noha prózát memorizálni nehezebb, mint a verset – mondták az irodalomábrók.

Sok szép eredmény született. Első díj: Miskolci Erzsébet – Miskolc, aki választott prózai szövegében Pet fi nagybányai látogatását mondta el, verse pedig Miskolcra vonatkozott. Kányádi Sándor a Miskolcra írt „Koporsó” című költeménye.

Szintén első díjas lett Gécsi Ferencné-Eva, Nyíregyházáról és Engel Mária, aki Segesvárról jött.

Második díjasok: Vild Ibolya Amália – Székelyudvarhely, Gajevszky Klára – Székelyudvarhely, Kovács Mihály – Győrújbarát (Magyarország).

A harmadik díjat Pelók Magda Miskolcra írt verse, Kedves Pelók Magda! Az, hogy leültél az asztalhoz és a tollat is a kezvedbe fogtad, nagyon beleillett a megálmodott (stílushoz) stílusodba.

A közönségdíjat Fehér Géza bácsi kapta, aki közel 90 éves, s akit Kaposvár mellől, Sántosról (Magyarország) hozott el a család autóján. Mindenik versenyző részvételi diplomát és ajándékcsomagot, könyveket kapott.

Köszönetet kell mondanunk Barcsy Lajos elnök úrnak, aki nagyon sokat tett és tesz, bányamérnök letére a szavalóművészetért, a magyar irodalom terjesztéséért, Pet fi költészetének meg-

ismertebbé tételéért. Nem kis munka áll mögötte. Tizedik alkalommal is nagy odaadással, lendülettel, hozzáértéssel tett bizonyosságot. A Teleki Blanka Klub tagjai ezért, egészséget, jókedvet kívánnak a további munkájához. Az újság hasábjairól nagy szeretettel köszöntjük a versenyzőket és mindazokat, akik az ünnepséget jelenlétükkel megtisztelték.

Gondterhelt vagyok, mert semmiképpen nem találom elfogadható magyarázatot arra, hogy hol voltak a megyei magyarságot istápoló szervezetek, a különböző irodalmi téren működők? Így néz ki a magyar „összefogás” – jobban mondva a széthúzás? Jó lenne mindezeknek tudni az okát és szembenézni a gondokkal. Talán a közömbösség teljesen eluralkodott körünkben? Ezt bizony nem tartom jónak, szerintem nem ez a járható út anyanyelvünk ápolásában, védelmében.

Próbáljuk keresni az összetartozást, ahányszor csak alkalom adódik hozzá.

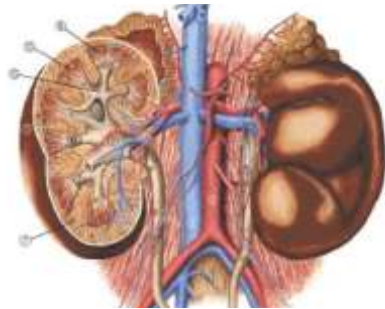
Süt András int szavait idézem: „Egyetlen megmaradt uszonyunk a nyelv – mondd – holott ez nem is kevés, hiszen nyelv nélkül nincs gondolkodás, mely korról-korra új szavakat keres. És ha a gondolatok kereshetik a szavakat, miért ne kereshetnék a szavak a gondolatokat?”

Tisztelettel:

Romok Márta,
a Teleki Blanka Klub
vezetőségi tagja

Amikor káros a sok folyadék

Nap mint nap azt halljuk, hogy fogyasszunk sok folyadékot. A nagy mennyiség folyadék fogyasztásának akár káros hatásai is lehetnek. Az állandó szomjúság és a fokozott vízfelvétel a szervezet kóros működését jelezheti.

A túlzott folyadékfelvétel káros lehet a vesék, a keringés illetve az anyagcsere kórállapotainak fennállásakor. Hiperhidrációnak nevezzük azt az állapotot, amikor a szükségesnél nagyobb mennyiség víz halmozódik fel a szervezetben. Ez egészséges esetben nem fordul elő.

A vesék szerepe

A szervezet fehérje- és nátriumtartalma összefügg a víztartalommal. A vesék, mint a főleges folyadék és salakanyagok eltávolításáért felelős szervek, károsodásukkor nem képesek a kellő mennyiség vizelet elállítására, így a szervezetben vízvizsztatartás következik be. A vesék feladata, hogy a vizeletet elválasszák a fehérjéktől, vagyis a főleges vizet eltávolítsák, ám a fehérjéket visszatartsák. Ugyanakkor a fehérjék fokozott veszteségét (vesebetegség, vesekárosodás esetén) nem követi a víz következetes vesztesége, így vesebetegségek esetén relatív hiperhidráció alakul ki.

A nátriummal kapcsolatban más a helyzet: a nátrium fokozott ürítését következményes vízvesztés, visszatartását következményes vízvizsztatartás és az így kialakuló hiperhidráció kíséri. A szív betegségének fennállásakor (szív- elégtelenség) a szív nem képes a rá háruló terhelést a csökkent pumpafunk-

ció mellett kompenzálni. Az extra megterhelés, amit a szervezetbe kívülről bejuttatott folyadéktöbblet jelent, a szív- m ködés további romlását eredményezi.

A szervezet fehérjehiányos állapota nemcsak a vesék rossz működése, hanem a bevitel csökkenése következtében is kialakulhat, például egyoldalú táplálkozás, éhezés, a bélteljesítő funkcióinak fehérfestérmelés csökkenését eredményező máj- zsugor) következtében.

Hiperhidráció

Hiperhidrációt okozhat a só- és vízháztartás szabályozásának károsodása, például hiperaldoszteronizmus, a szteroidkezelés, a diabetes insipidus. A hiperhidráció egyik tünete a testsúly megnövekedése. A felhalmozódott víz ödéma kialakulásához vezet, ami jelentkezhet a végtagokban, a kisvérkörben (ennek tünete légszomj, nehézlégzés). A hasüregi folyadékfelszaporodás ascitist okoz.

A hiperhidráció bizonyos formái az agy érintettségének jeleit mutathatják: fejfájás, tompultság, báyadtság, göröcsök alakulhatnak ki. A hiperhidráció kezelése a kiváltó ok terápiaját jelenti. Tünetileg a folyadékmegvonás és a vízhajtókkal történő gyógyszeres kezelés célravezető.

A vese- és szívbetegségek fennállása esetében diéta, illetve a folyadékfogyasztás korlátozása kötelező. Azt a tényit is figyelembe kell venni, hogy táplálékaink mindegyike több-kevesebb vizet tartalmaz. A szilárd táplálékok fogyasztásából származó vizet is hozzá kell adni a napi javasolt folyadékmennyiséghez.

Dr. Kónya Judit

Többet megtudhatsz a témáról a www.webbeteg.hu-n

Recept

Macédoine - francia saláta

(fr. macédoine [maszédóán] = macedon, macedóniai) Francia alapételmezésben színes, vegyes zöldségsaláta, étvágygerjesztőként, köretként vagy főfogásként felszolgálva - vagyis a nálunk francia saláta néven jegyzett keverék: külön-külön megpárolt zöldborsó, sárgarépa vagy bébi karotta, zöldbab, fehérrépa olvasztott vajjal meglocsolva vagy sajtonézbe keverve.

Hozzávalók (6 főre):

A zöldségkeverékhez: 20 dkg burgonya; 10 dkg sárgarépa; 10 dkg karalábé; 10 dkg zöldborsó; 20 dkg alma; 10 dkg csemege uborka; 1 kiskanál ecet; 1 kiskanál porcukor; só.

A mártáshoz: 1 pohár tejföl (3,75 dl); 1 db tojássárga; 1 dl napraforgó étolaj; 2 teáskanál mustár; 1 kiskanál porcukor; 1 kiskanál só; 1 teáskanál citromlé; csipet bors; 2 evőkanál fehér félédes fehérbor.

Elkészítés:

A zöldségeket külön-külön főzzük forrástól számítva 5-10 percig, vizükbe csipetnyi cukrot, és kevés sót teszünk, majd kihűtjük (Vigyázzunk, hogy egyik zöldséget se főzzük túl puhára, mert akkor kása lesz a salátából). A megfőtt burgonya vizébe forrón egy kiskanál cukrot és egy kiskanál ecetet teszünk, ha így hűtjük le, nem lesz "száraz". A zöldségeket a borsó kivételével apró kockákra

Nagybánya, Unirii sugárút 5. sz.
tel. 0262-221038, 0362-802011
www.mara-tour.ro
(A Máramaros áruház autóparkolójával szemben)

SZILVESZTER 2011

ITTHON (hegyi üdülőkben és gyógyfürdőkön) és KÜLFÖLDÖN, európai fővárosokban és meleg éghajlatú helyeken: DUBAI, KUBA, DOMINIKAI KÖZTÁRSASÁG, IZRAEL

- sielés Ausztriában, Szlovákiában, Franciaországban stb.
- charter járatok Kolozsvárról Egyiptomba és Tunéziába
- kirándulások társasgépkocsival Nagybanjáról: Bécsbe, Prágába, Krakkóba, Kijevbe, Münchenbe
- gyógykezelés hazai gyógyfürdőkön 270 lej 2 csillagos, 330 lej 3 csillagos szállodákban 10 nap gyógyfürdő 650 lej 2 csillagos, és 750 lej 3 csillagos szállóban

Repülőjegyek bárhova és bármely légitársaság járataira.

Kerti napló

Az egyre gyakoribbá váló enyhe teleken mindenütt megpróbálkozhatunk a kelkáposzta átteleltetésével. Ehhez most vessük a magot, majd kb. 6-7 hét múlva palántázzunk. Lényeg, hogy a fagyokig még pár hét legyen a meggyökeresedésig.

szíretket vethetünk októberi szedésre. Ezen kívül a spenót és sóska magja is földbe kerülhet még.

A póréhagymát fokozatosan töltögetjük fel. Mivel igen erőtlen növény hidegebb teleken is áttelel.

A téli alma és körte szüretének lassan itt az ideje. Mivel utóér, ezért a fogyasztási érettség eltt kell leszedni, hogy addig fokozatosan érje el a fajtára jellemző színt, ízt, állományt.

A szedési érettség megállapításánál vegyük figyelembe, hogy a fajtára jellemző nagyság és szín kialakult-e, a magja barna, könnyű csavarással leválasztható a terményről. Általában az érettebben szedett gyümölcs kevesebb ideig tárolható, viszont ha túl éretlenül szedjük sohasem lesz olyan jó íze. Az ideális tárolóter a +1-+2 C és 85-90% páratartalmú. Házikertben ezt nyilván nem tudjuk elérni, de megközelíthetjük, ha ennél melegebb idő esetén éjjel szedjük, majd a többi összetevővel összekeverjük és tálalásig hűtőbe tesszük.

Tipp:

- Télen jonatánalmát és mirelit vagy konzervborsót is használhatunk hozzá. A konzervborsót már nem szükséges főzni, csak a levét kell leszedni.
- Tálaláskor petrezselyem zöldjével, paradicsom, paprika karikával díszítjük.
- A franciasaláta kiváló kísérje a tormakrémes sonkatekercsnek, a kaszinótojásnak, de magában is finom és tápláló.

nappal pedig zárva tartjuk az ajtót és ablakokat, hideg időben pedig fordítva. (A korszerű, szabályozott légtér tárolónál még a levegő (nitrogén)-oxigén-széndioxid tartalmát is szabályozzák.) Csak teljesen hibátlan gyümölcsöt tároljunk!

Az Alexander - 'hivatalos' nevén Bosc kobak-körtét még kemény állapotban kell leszedni és pár hét múlva lesz fogyasztható. Addig hűtőszekrényben lehet tárolni. Jó ha papírba csomagoljuk, hogy ha egy megrotthad a többi ne fertőzzen tőle. De kapjanak levegőt. Télig semmiképp nem marad meg, mert nem téli, hanem szírkörte. Tehát 1-2 hónapig tárolható csak. Ha már teljesen beszíneződött, és még kemény akkor kell leszedni.

Most már fokozatosan csökkentjük fás szárú növényeink vízadagját, hogy felkészülhessenek a lombhullásra.

Ugyanez vonatkozik a gyepre is, melyet nyírunk ritkábban és hagyunk kicsit hosszabban. Az elvirágzott kardvirág gumóit szedjük fel, tisztítsuk meg a földtől, válasszuk le a kis gumókat. A szárat vágjuk 10 cm-re és száraz, szellős helyen tároljuk, de csak az egészségeseket.

Ültethetjük az évelőket.

A szíret szürete előtt végezzünk próbaszüretet, ehhez szedjük meg 2 kg átlagos szíret és sajtoljuk ki, majd mérőhengerbe helyezett mustfokolóval mérjük meg a cukorfokot. A mértéket a szíret alapján mérjük, ami hőmérsékletfüggő, ügyeljünk erre is!

Zsilinszky Pál
okl. kertészmérnök
(Kertpont.hu)

MMG Kft.
Hera u. 10. sz., tel. 0262/218021,
218072, 0720530066.
e-mail: mmgbaiamare@yahoo.com

TERVEZ ÉS KIVITELEZ:

- Gáz, fűtés és vízszelvények.
- Vízellátási és szennyvízelvezető rendszereket.

GYÁRT ÉS FORGALMAZ:

- Polietilén - acél átmeneti illemek, gáz, víz és szennyvízelvezető hálózatoknak.
- Tipizált polietilén gázvezetők - RISER
- MMG típusú gázszabályzó - mérő állomások, kist fogyasztói használatra.
- KHS típusú gázszabályzó, 10-200 köbméter körüli szabályozó tartományokkal
- GÁZGÉP típusú, kompakt gázszabályzó - mérő állomások, nagy fogyasztói használatra.
- PAKONT típusú, földgázzal működő, vírrésen és fűtőolajon sugárzó hőszabályzó.

Megjelent az Erdélyi Kárpát-Egyesület 2011-es színes falinaptára!

Megvásárolható a Teleki Magyar Házban, a Compact áruházban, valamint az EKE szerdai gy lésein.

Bányavidéki Szó

Apróhirdetések felvétele:

NAPONTA 9-15 óráig, CSÜTÖRTÖKÖN

APRÓHIRDETÉS

- Nyugdíjas tanárn **VÁLLALOM** óvodás vagy I-IV. osztályos gyermek gondozását. Beszélék magyarul és olaszul. Tel. 0746033695
- **TAKARÍTÓN** T keresünk lépés házi munkára heti 5 órában. Cím: Bukarest sugárút 13/39
- **KOLTÓN** ösökközm vesített 25 ár telek áron alul **ELADÓ**. Tel. 0724/823612.

Fájó szívvel emlékezünk 2005. IX. 28-ra, életünk legszomorúbb napjára, amikor utolsó útjára kísértük a drága jó fiút és testvért

ZAVACZKI TIBORT

élete legszebb korában, 34 évesen. Áldott, szép emlékét lelkünkben ríve csendes nyugalmaért imádkozunk.

Akik ismerték és szerették, rízik meg emlékeztükben és áldozanak egy percet az emlékére.

Édesapja Géza, édesanyja Katalin, n vére Izabella és Ghi a

Röviden

Boc: októberben kezd dnek a tárgyalások az új IMF hitel felvételér l

Októberben kezdi meg tárgyalásait Románia a Nemzetközi Valutaalappal (IMF) egy új hitelszerz és megkötésér l. Ekkor érkezik meg ugyanis az IMF delegációja Bukarestbe a soron következő felülvizsgálatra.

Traian B sescu államf már többször hangoztatta, hogy Romániának új IMF hitelre lesz szüksége, miután a jelenlegi lejár, mert a magas kockázat és makrogazdasági egyensúlytalanság miatt senki sem hajlandó hosszú távra hitelezni az országnak.

Az államf továbbá kijelentette, hogy az új IMF hitelt semmiféleképpen nem fogják a költségvetési deficit fedezésére használni. Hozzátette, hogy nagy valószínűséggel a következő szerz és „el vigyázatossági” típusú lesz, tehát csak szükség esetén hívnak le pénzt. Az államháztartás hiányát egyébként államkötvények értékesítésével finanszírozná az államkincstár, amelyeket a belföldi és nemzetközi piacon – például Japán pénzpiacán – értékesítenének. (mediafax)

***

Néhány évvel eltolná az euró bevezetését B sescu

Traian B sescu államf szerdán úgy nyilatkozott, hogy az eddig tervezett 2015-höz képest kés bbi időpontot kellene megjelölni az euró bevezetésére.

Románia jelenleg 2015 januárjában tervezi a csatlakozást az euróövezethez. B sescu szerint azonban ezt az időpontot „egy vagy két évvel” el kellene tolni annak céljából, hogy elkerülhet legyen a Görögországhoz hasonló válság.

„A görög példa is azt mutatja, hogy Romániának minden téren felkészülnie kell lennie az euróövezeti csatlakozáshoz. Az egész gazdaságnak kell felkészülnie lennie, és nem csak az euróövezeti csatlakozáshoz szükséges feltételeket kell teljesíteni” - hangsúlyozta az államf . (mti)

***

Évente 3700 eurót kéne megtakarítson egy romániai lakos nyugdíjas korára

Minden romániai lakos egészen 65 éves koráig évente átlagosan 3700 eurót kellene megtakarítson, hogy nyugdíjas éveire a korábbi életszínvonalát megtarthassa – nyilatkozta **Mihai Popescu**, az Aviva nyugdíjbiztosító vezérigazgatója.

Az állami nyugdíjpénztár évi deficitje eléri a 40,2 milliárd eurót, ami a GDP közel harmadával egyezik meg. Európa szintjén a nyugdíjassza éves hiánya eléri az 1900 milliárd eurót. Lengyelországban ez a különbség évi 68,8 milliárd euró, Csehországban 25,3 milliárd euró, Magyarországon pedig 9,5 milliárd euró.

Az Aviva és a Deloitte közös tanulmánya rámutatott, hogy egy lengyelországi lakos 3400 eurót kéne évente megtakarítson, ugyanez a szám csehországon évi 4600 euró, Magyarországon pedig 1900 euró. (carieronline.ro)

FESTMÉNYEKET VÁSÁROLK. A hirdetés érvényes egész évben. Tel: 275793,0740.685721.

• Külföldi **GY JT VÁSÁROLK:** régi, antik tárgyakat, festményeket, ezüst tárgyakat, falórakat, zsebórakat, bronzszobrokat, 1945 el tti könyveket és képeslapokat. Tel.: 0741-986855

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS

Köszönetet mondunk mindazoknak, akik néhai

FAGGYAS ZOLTÁNNÉ szül. BALÁZS ESZTER

temetésén részt vettek, sírjára a kegyelet virágait elhelyezték.

Köszönjük Bakné Major Enik lelképásztorn nek is a vígszaltaló Ige, Lélek által ihletett tolmácsolását.

A gyászoló család

Hálánkat és köszönetünket fejezzük ki mindazoknak, akik utolsó útjára elkísérték drága halottunkat **PAPP LÁSZLÓT**

és ezúton is osztottak fájdalomunkban.

A gyászoló család

Fájó szívvel búcsúzzunk **BLANKEMBERG ADRÁS (Blanki)**

jó és régi barátunktól. Nyugalma legyen csendes, emléke áldott.

Dr. Fodor Miklós és családja

MEGEMLEKEZÉS

Fájó szívvel emlékezünk életünk legszomorúbb napjára, amikor **MADÁCSY ZSIGMOND** 1990. szeptember 25-én örökre itt hagyott bennünket. Felesége, menyé és fia

Múlnak az évek egymás után sorban, szívünkben a szeretet nem sz nik meg soha.

A hiányod fájdalmas, elviselni nehéz, örökké tart a szívünkben a rád emlékezés.

Szeptember 18-án volt 2 éve annak a szomorú napnak, amikor **TAR SÁMUEL**

örökre eltávozott szerettei köréb l. Emlékét kegyelettel rzi bánatos családjá

Szeptember 29-én lesz 6 hete annak a szomorú napnak, amikor a szeretett férj, édesapa, nagytata **MAJDIK ANDRÁS**

örökre eltávozott szerettei köréb l. Emlékét örökké szívünkben rzik felesége Erzsike, fia Rudolf, lányai Adélka, Marika családjukkal. Nyugalma legyen csendes!

A.F. IOSIP TEMETKEZÉSI VÁLLALAT

**Horea utca 6. szám,
tel. 0262-213855; 0769-664082;
0731-302042; 0745-337534;
0743-158455**

Nagybányán ingyenes szállítás.

Kiadja a GENIUS Kft. Nagybánya

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

430143 Nagybánya
Rálii utca 3. szám
Tel/fax: 00(40)262-218.204
http://www.hhrf.org/busz
http://telekihaz.erdely.org
e-mail: ujszo@frauenbach.alpha.net.ro

Igazgató: **Soltz Anna**
Főszerkesztő: **Szilveszter Mária**
Főmunkatársak: **Dávid Lajos, Deák László, Simori Sándor, Tamási Attila**
Számítógépes tördelés: **Deák László, Dávid Lajos, Tamási Attila**
Nyomdai kivitelezés: **Bauer Artúr, Szabó Angéla**

Készült a GENIUS Nyomdában

Hirdetés a postahivatali közlés és a lapbezárás között - 40000 -
Kéziratokat nem adjunk meg és nem küldünk vissza. Az aláírások megőrzéséről a szerző felelős. A szerkesztőség nem tartja az írások szellemét és tartalmát nem vállal felelősséget.
- ISSN 1221-1056 -

Labdarúgó I. liga

Bajnokot vert az FCM Marosvásárhely

(Népújság) Két perc alatt fordítva veszített állásból az FCM Marosvásárhely idegenben megverte a román élvonal címvédő bajnokát, a CFR Kolozsvárt. A találkozót, mint az várható is volt, a kolozsváriak uralták, de a meznyőlény ellenére az első 45 percben gól nem esett. Aztán a második játékrészben, szintén a papírfőnöknek megfelelően, a CFR átvette a vezetést E. Dica góljával a 61. percben, aki Rada beadásából közelről talált be a vásárhelyi kapuba.

Az FCM kispadjáról Sabu remek taktikai cseréket hajtott végre, az igazán nyerő húzás Stere pályára küldése volt Vasilache helyén. A vásárhelyiek a kolozsvári védelmi hibákat, és a bajnokcsapat portugál hálórének, Nuno Clarónak a bizonytalankodásait kihasználva két perc alatt megfordították a mérkőzést: a 83. percben Munteanu közelről vette be a luzitán kapuját, a 85.-ben pedig Stere szerezte a második vásárhelyi gólt, mely már három pontot ért, mivel a kolozsváriak a záró percekben már fejvesztve szaladtak az egyenlítés után, de teaca próbára tételén kívül egyéb eredményt nem tudtak felmutatni.

A 8. forduló eredményei: CFR Kolozsvár – FCM Marosvásárhely 1-2, Gaz Metan Medgyes – U Kolozsvár 3-1, Victoria Brnești – Pandurii 2-0, U Craiova – Rapid 1-1, O elul – Unirea Urziceni 4-1, FC Temesvár – Sportul 2-1, Dinamo – FC Vaslui 1-2, Gloria Beszterce – FC Brassó 0-0, Steaua – Astra 1-1.

Paulo Bento a portugál labdarúgó-válogatott új szövetségi kapitánya

Bento kinevezését helyi szövetség (FPF) szóvivője jelentette be, miután Gilberto Madail elnök megegyezett a 41 éves edzővel. Paulo Bento játékosként 35 alkalommal szerepelt a nemzeti csapatban, ott volt a 2002-es világbajnokságon is. Klubszinten az Estrela Amadora, a Vitória Guimaraes, a Benfica és a spanyol Real Oviedo színeiben szerepelt, a pályafutását 2004-ben, a Sportingnál fejezte be. Utóbbi együttesnél 2005 és 2009 között edzőként dolgozott. Az eddigi szövetségi kapitányt, Carlos Queirozot szeptember elején menesztették, miután a válogatott az első két Eb-selejtezőjén mindössze egyetlen pontot szerzett Ciprus és Norvégia ellen úgy, hogy a szakvezető eltöltése miatt nem is ültetett le a kispadra.

VASILE GOLDI EGYETEM

(törvényesen akkreditált) NAGYBÁNYAI FIÓKJA
2010-2011-es beiskolázási terve

EGYETEMI OKTATÁS

- gazdaságtan – kereskedelem, turizmus és szolgáltatások – 3 év
- marketing – 3 év
- pénzügyi – bank – 3 év
- könyvelés és ügyviteli informatika – 3 év
- jog – 4 év
- történelem – 3 év
- közigazgatás – 3 év
- kommunikáció és közszolgálat – 3 év
- pszichológia – 3 év
- szociális asszisztensképzés – 3 év
- tanító- és óvón képzés – 3 év
- turisztikai földrajz – 3 év
- földrajz – 3 év
- erdészet – 3 év
- vendéglátóipar és agroturizmus – 4 év/ lát. nélkül
- nemzetközi kapcsolatok – 3 év
- ökológia és környezetvédelem – 3 év.

EGYETEM UTÁNI OKTATÁS – MESTERI FOKOZAT

- üzleti adminisztráció (3 szemeszter) - könyvelési hitelesít szakért (4 szemeszter) - turisztikai és szolgáltatási ügyintézés (4 szemeszter) - marketing, könyvelés hitelesít szakért (3 szemeszter) - cégmarketing és menedzsment (4 szemeszter) - közigazgatási jog és köztisztviselői státusz (2 szemeszter) - közigazgatás a jelenlegi törvények függvényében (2 szemeszter) - közjog és drogelles jogi adminisztráció (3 szemeszter) - büntető jog és büntető eljárás (2 szemeszter) - közigazgatási jog (2 szemeszter) - jog és nemzetközi kapcsolatok (4 szemeszter) - környezetvédelmi jog (4 szemeszter) - családvédelem és szociális asszisztencia (4 szemeszter) - történelem és európai civilizáció (4 szemeszter) - mass-media és kommunikáció (4 szemeszter) - tanügyi menedzsment (2 szemeszter) - konfliktuskezelés békés uton (2 szemeszter)

SAKMAITOVÁBBKÉPZÉSI TANFOLYAM

- Projektmenedzser - 1 szemeszter. Beiratkozási feltétel: felsőfokú végzettség.
- Menedzserasszisztens - 1 szemeszter. Beiratkozási feltétel: középfokú vagy posztliceális végzettség.
- WEB oldalkészítő designer - 3 hónap
- Előkészítő könyvelés - 1 szemeszter.

A tanfolyamot a Nemzeti Felntézképzési Tanács (CNFPA) akkreditálta és CDPARIS Rt-vel közreműködve szervezik.

Tájékoztató: www.aris-project.ro, 0262/217450, 0744/786348

POSZTLICEÁLIS OKTATÁS

- topográfus technikus – 9 hónap
- szállodaiipari technikus – 9 hónap
- kereskedelmi dolgozó – 4 hónap
- turisztikai ügynök – 9 hónap.

A posztliceális oktatásra beiratkozhatnak liceumot végzettségű érettségis diplomával vagy anélkül.

Beiratkozási díj nincs, csak a tandíj első részletének befizetését kell bizonyítani. Felvétel az érettségis átlaga alapján. A tanulás időtartama alatt szociális és érdemösztöndíj kapható.

Az egyetemet a 240/2002-es törvény akkreditálta.

Tájékoztató az egyetem székhelyén, Nagybánya, Culturii u. 5. szám, II. emelet, 210-es szoba, tel. 0262-213302, 0744-786348 és Arad, Revoluției sugárút 90. szám, tel. 0257-280335, www.goldisbm.ro, www.uvvg.ro

Forma-1

Szingapúrban, az éjszakai futamon is szeretné folytatni jó szereplését a szezon közepétől megváltoztatott Williams istálló

Az európai szezon lezárásával a Forma-1 átköltözött Ázsiába. A hétvégén már a harmadik szingapúri versenyre kerül sor, melynek külön érdekessége, hogy ottani idő szerint éjszaka, világyfényt mellett rendezik meg ezt az utcai futamot. A Williams autójának eddig fektült ez a pálya, és az idény során fokozatos fejlődést mutató brit istálló most is esélyes arra, hogy pontszerzőként zárja az idei 15. nagydíjat.

Nemcsak izgalmában, hanem az éjszakai verseny miatt látványában is az egyik legnépszerűbb futam a Szingapúri Nagydíj, holott mindössze története harmadik futamára készül az ázsiai ország. A Williams csapat két éve Nico Rosberg révén egy második, és Nakadzsima Kazuki révén egy nyolcadik hellyel távozott Szingapúrból, így igazán nem mondható, hogy a pálya nyomvonala nem fektűne a brit istállónak. Ráadásul az idei szezonban abszolút felszálló ágba került az alakulat, és többek között a magyar HELL Energy segítségével egyre jobban szerepel az idény edzéseken és a futamokon is. Mivel a mostani futamon dobja harcba utolsó fejlesztési csomagját a Williams, így joggal bíznak abban, hogy nemcsak megismételhetik, hanem felül is múlhatják az Olasz Nagydíjon mutatott teljesítményüket.

Sam Michael, a csapat technikai igazgatója szerint az FW32-es ugyanolyan versenyképes lesz a szingapúri pályán, mint amilyen a két előzője volt, így biztos abban, hogy pontszerzőként zárhatják majd a hétvégét. „Az előző két Williams-modell is versenyképesnek bizonyult a szingapúri pályán, így nincs okunk kételkedni abban, hogy most sem lesz ez másként az FW32-es esetében. Az év utolsó újításait itt vetjük be, és azt várjuk a fejlesztési csomagunktól, hogy mindkét pilótánkat az idényben és a futamon is a legjobb tíz között végezzék. Az idényre valóval egyre versenyképesebbé váltunk, és képesek voltunk egyre gyorsabb körök teljesítésére. Hiszem, hogy ez a jó sorozatunk most sem fog megszakadni.”

Amit a Szingapúri Nagydíjról tudni kell:

- A pálya neve: Marina Bay Street Circuit
- Az első szabadedzés (2010. szeptember 24.): 13:00-14:30
- A második szabadedzés (2010. szeptember 24.): 16:30-18:00
- A harmadik szabadedzés (2010. szeptember 25.): 14:00-15:00
- Az idény utolsó edzése (2010. szeptember 25.): 17:00
- A verseny rajtja (2010. szeptember 26.): 15:00
- Körök száma: 61

- Pálya hossza: 5,073 km
- Verseny hossza: 309,316 km
- Körrekord: 1:45.599 – Kimi Räikkönen (2008)
- 2009 versenyben futott leggyorsabb kör: 1:48.240 – Fernando Alonso (Renault)
- 2009 pole pozíció: 1:47.891 – Lewis Hamilton (McLaren)
- 2009 verseny győztese: Lewis Hamilton (McLaren)

Szingapúr története

2007 májusában jelentették be, hogy Szingapúr és további öt éven keresztül folytathatja 2008-ban megrendezheti a Forma-1 történetének első éjszakai versenyét. Az első Szingapúri Nagydíj hatalmas sikert aratott. A futamot egy utcai ringen rendezik, ami igazán látványos, hisz a város legszebb részein fut a pálya vonalvezetése. Az európai nézők szempontjából az esemény időpontja kitűnő, míg a helyi nézők számára a látvány kárpótolja a késői kezdésért. A pálya megvilágításához erős reflektorokat használnak, amelyek az átlagos futballstadionok világításánál négyszer erősebbek, és olyan feltételeket biztosítanak, mintha nappal lenne. A versenyt több mint 80 ezer néző tekintheti meg a helyszínen. A szingapúriaknak a hétvégi esemény több mint egy egyszeri autóverseny, ez számukra egy nemzeti ünnep, ami sok új lehetőséget biztosít számukra.

A Szingapúri Nagydíjat a Marina-öbölben rendezik meg, az óramutató járásával ellentétes irányban. A ring valamelyest hasonlít a monacóihoz, hisz az 5073 méteres pályán sok lassú kanyar található. Összesen 24 kanyar van: 14 bal és 10 jobb. Ezeket csak néhány nagyobb sebességű szakasz köti össze, a legnagyobb sebességet a Raffles Boulevardon lehet elérni. A pilóták a hetes kanyar elhagyásakor elérnek a 298 km/h sebességet. A versenykör egy kört 50%-ban tesznek meg teljes gázzal.

(telesport)

Az oldalt összeállította: Deák László

SPORTVILÁG